

TOHAV

prometheus

e-bülten

Merhaba,

TOHAV tarafından yürütülen “İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesinde Aktif Sivil Toplum” projesi kapsamında yayınladığımız Prometheus e-bültenimizin 6. sayısı ile karşınızdayız.

2012 yılı İşkence ve Kötü Muamele Raporu'muz çıktı. İngilizce ve Türkçe olarak basılan raporumuzun dağıtımına başladık. Raporun Türkçe halini elektronik formatta web sitemizde de bulabilirsiniz.

2013 yılının ilk sayısı da olan bu bültenimizin sonunda yine günlük gazete, haber ajansı ve internet sitelerinde yer alan işkence ve kötü muamele haberlerinin derlenmesiyle oluşturduğumuz raporumuz var. Raporumuz Kasım 2012- Mart 2013 tarihleri arasındaki dönemi kapsıyor.

Gelecek sayımızda görüşmek üzere,

İyi okumalar...

**İŞKENCE ve KÖTÜ
MUAMELE İZLEME
RAPORU 2012
ÇIKTI
SAYFA 2**

**TOHAV
İŞKENCE ve KÖTÜ
MUAMELE RAPORU
(Kasım 2012 -
Mart 2013)
SAYFA 4**

**İşkence ve Kötü Muamele
İhlalleri
SAYFA 6**

**İşkence ve Kötü Muamele
İddiaları Kapsamında
Devam Eden Soruşturma
ve Davalar
SAYFA 18**

**İşkence ve Kötü Muamele
Suçlarına İlişkin
Sonuçlanan Dava ve
Soruşturmalar
SAYFA 25**

**İşkence ve Kötü Muamele
Suçlarına İlişkin
Yargıtay ve Danıştay
Kararları
SAYFA 28**

**AİHM
SAYFA 29**

**DUYURU
SAYFA 30**

**AÇIKLANAN RAPORLAR
SAYFA 30**

Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı

Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sk. No: 39 Kat: 3-4-5 Beyoğlu/İstanbul

Tel: +90 (212) 293 47 70-71 Faks: +90 (212) 293 47 72

E-Mail: tohav@tohav.org Website: www.tohav.org

İŞKENCE ve KÖTÜ MUAMELE İZLEME RAPORU 2012 ÇIKTI

İşkence ve kötü muamele alanında hazırladığımız, Türkiye'deki işkence ve kötü muamele vakalarını görünür kılama, önleme ve etkin mücadele alanlarında kanıt niteliğinde belge olma hedefindeki yıllık raporumuzun ikincisi ile karşınızdayız. 2011 yılında olduğu gibi 2012 yılı da işkence ve kötü muamele ihlallerinin yaygın bir şekilde yaşandığı bir yıl oldu.

Hükümet tarafından aksi yönde beyanatlar verilmiş olmasına ve "işkenceye sıfır tolerans" söylemlerine rağmen raporumuzda sunmuş olduğumuz veriler, Türkiye'de işkence ve kötü muamelenin yaygın bir şekilde devam ettiğini göstermektedir. Daha çok sokakta, toplantı ve gösterilerde uygulan işkence ve kötü muamelenin yer aldığı şiddet görüntülerinin yanında bu sene karakol ve cep telefonu kameraları aracılığıyla çekilen bireysel işkence görüntüleri de beyaz ekranlardan evimizin içine kadar girdi. Türkiye'nin şahit olduğu bu şiddet görüntülerinin ortak yönü, kolluk kuvvetlerinin işkenceyi hâlâ insanların iradelerini kırmak, onları yıldırma için bir araç olarak kullanması ve topluma tek güç olduğu yönünde mesaj vermesi... Nedeni ne olursa olsun biber gazı ve kapsülünün bireysel ve toplumsal tüm vakalarda kolluk güçlerince yaygın bir şekilde kullanılması, kolluğa tanınan silah kullanma yetkisine sınır getirilmemesi maalesef bu sene de birçok kişinin yaşamını yitirmesine neden oldu.

2012 yılında 'içeri'deki durum 'dışarı'dakinden farklı olmadı. Cezaevlerinde yaşanan işkence ve kötü muamele ihlallerinin sayısında bir azalma olmadığı gibi yaşanan şiddetin yoğunluğunda ve sayısında artış görülmeye devam etti. Cezaevlerinin girişinde arama adı altında uygulanan işkence ve kötü muamele uygulamaları ve özellikle cezaevlerinin olumsuz koşulları (doluluk, elverişsiz fiziki şartlar vs.) neredeyse cezaevine giren herkesin işkence ve kötü muamele görmesine neden oldu. Bir şekilde bu muamelelere tabi tutulmayan kişiler ise cezaevlerinde buldukları süre içerisinde uygulanan disiplin cezaları ve keyfi uygulamalar, yapılan şikâyet ve

başvuruların neticesiz kalması ya da faillerin cezalandırılmaması gibi sebeplerle işkence ve kötü muamele mağduru oldular. Yaşanan bu keyfi ve hukuka aykırı vakalarla birlikte beslenme, barınma ve sağlık koşullarında yaşanan eksiklik ve olumsuzluklar başka bir çıkış yolu bulamayan mahkûmların isyan etmesine neden oldu. Yaşam hakları korunmayan, gerekli önlemler alınmadığı tutuklu ve hükümlüler ya cezaevi araçlarının içinde yanarak, cezaevinde intihar ederek ya da bürokratik engeller yüzünden ölümcül hastalıklardan yaşamlarını yitirdiler.

OPCAT'ın onaylanması ile kurulan Türkiye İnsan Hakları Kurumu işkencenin önlenmesi alanında yapılan önemli yasal düzenleme olmakla birlikte Paris İlkeleri'nin yasada karşılanmamış olması ve halen izleme kurullarının oluşturulmaması, aynı zamanda yasanın ve kurumun da kurulma amaçlarından biri olan işkence ile etkin mücadele kapsamında bir engel olarak yer aldı. Konu ile ilgili tartışmalar ve kaygılar devam ederken hükümetin Temmuz ayında polis memuru Sedat Selim Ay'ı İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdür Yardımcılığı'na terfi ettirme kararı hükümetin işkence konusunda ifade ettiği ve hedeflediği bütün politikalarına aykırı bir uygulama olarak yer aldı. Faillerin cezasızlığı konusunda hâlâ yeterli ve etkin bir çaba gösterilmemiş, düzenleme yapılmamış iken bu atama kararı potansiyel faillerin suç işleme iradesini artıracak, mağdurların hak arama mücadelesini engelleyecektir.

Son olarak işkence suçlarında zamanaşımının kaldırılmasına ilişkin olarak hükümetin özellikle bu senenin sonlarında yoğunlaşan söylemini bir an önce hayata geçirmesi ve yapılacak yasal düzenlemenin sadece işkence suçu ile sınırlı değil; işkence ve kötü muamele kapsamındaki diğer suçlar için de geçerli olacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. İşkencenin ve insan hakları ihlallerinin yaşanmadığı, sorumluların cezalandırıldığı yeni bir yılda görüşmek dileğiyle...

İŞKENCE

ve *KÖTÜ MUAMELE*
İZLEME RAPORU

2012

TOPLUM VE HUKUK ARAŞTIRMALARI VAKFI YAYINI

TOHAV

İşkence ve Kötü Muamele Raporu¹

(Kasım 2012 - Mart 2013)

ASKERİ MAKAMLAR TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİ

Askerlik hizmeti sırasında, kötü muamele, açıklanamayan ölüm, işkence vakaları artarak devam ediyor. Özellikle vicdani ret ilanı, halen askeri makamlar için işkence yapma nedenlerinin başında geliyor...

1- Van'ın Muradiye ilçesinde Çetin Aslan ve Esat Aslan isimli amca çocukları polis tarafından sokak ortasında işkence edilerek gözaltına alındı. Esat ve Çetin Aslan'ın polise direnmesi üzerine polislerin sokak ortasında şiddet uygulamaya başladığı, yere serdikleri Esat ve Çetin'i silah dipçikleri ve tekmelemlerle darp ettikleri belirtildi. Sokak ortasında yaşanan bu olayı gören mahalleli kadınlar polisler müdahale ederek Esat ve Çetin'in daha fazla şiddet görmesini engelledi. Daha sonra polisler tarafından gözaltına alınan 2 kişi Muradiye Emniyet Müdürlüğü'ne oradan da Muradiye Devlet Hastanesi'ne götürüldü. Ağır yaralanan kuzenlere hastanede bulunan doktor tarafından "Hiç bir şeyiniz yok." denilmesi üzerine iki kuzen, "Her tarafımız yara içinde, yapılanları görmüyor musunuz?" diyerek doktora tepki gösterdi. Ardından Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne getirilen iki kuzenin vücutlarındaki işkence izleri dikkat çekti. Burnu iki yerden kırılan Esat Aslan ameliyata alındı. Kafatası kırılan ve çeşitli yerlerinde darp izi bulunan Çetin Aslan'a ise "ağır müdahale" ve "çeşitli yerlerinde darp izi" raporu verildi. Hastanede yapılan müdahalenin ardında Esat Aslan ve Çetin Aslan Van İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Ardından mahkemeye çıkarılan Esat ve Çetin Aslan, "Memura görevini yaptırmamak için direnme" iddiasıyla tutuklanarak Erciş Kapalı Cezaevi'ne gönderildi. ("**Polisler sokak ortasında işkence yaptı iddiası**", <http://www.evrensel.net>, 14.11.2012)

2- Uşak'ta Cuma günü hırsızlık şüphelilerini yakalamaya çalışan polis ekipleri ile çıkan arbede sırasında olayları yatıştırmak için çabalayan Kenan Kapısız, polis tabancasından çıkan merminin başına isabet etmesi sonucu ağır yaralandı. Kaldırıldığı İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde bütün müdahalelere rağmen hayatını kaybeden Kapısız, bugün toprağa verildi. Acılı eş Özlem Kapısız (30), "Olay günü eşim ve 4 çocuğumla birlikte anneleri ziyarete gitmiştik. Sokakta gürültüler olunca dışarıya baktık. Polisin ateş ettiğini gördük. Eşim Kenan, evden çıkarak olayın büyümemesi için yardımcı olmaya gitti ve polis tarafından öldürüldü. Eşim daha polise dur demeye kalmadan polis elinde tabancayı eşimin kafasına doğrultup sıktı. Eşim kötülük yaşanmasını diyerek tartışmayı ayırmaya gitmişti. Hiçbir suçu yoktu. Kocamın kanı yerde kalsın istemiyorum. Hepsinden de şikâyetçiyim." dedi. ("**Polis kurşunuyla ölen Kenan Kapısız, son yolculuğuna uğurlandı**", <http://www.zaman.com.tr>, 25.12.2012)

3- 30 Ekim'de basit bir park meselesi nedeniyle komşuları ile karşı karşıya gelen Murat Yıldız, kalabalık bir grup tarafından iki kez feci şekilde dövüldü. Sopa ve bıçakla yaralanan Yıldız, tedavi olmak için Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne gitti. Yıldız, "Hastanede sivil giyimli 4 kişi yanıma geldi. Biri polis kimliğini gösterdi. Esenler Üçyüzlü Polis Karakolu'na götürmek için dışarı çıkardılar. Hastanenin giriş kapısından tam çıkarken, üzerinde kahve renkli mont olan polislerden biri sert bir cisimle aniden sol yanağıma vurdu. Vurmanın etkisiyle 4 dişim yere döküldü." dedi. Sivil polis aracılığıyla karakola götürüldüğünü ve Trabzonlu bir komiser tarafından kendisine "Siz Kürtler hep böyle teröristsiniz." dediğini iddia eden Yıldız, ardından karakol koridorunda yaklaşık 10 polis tarafından saldırıya uğradığını belirtti. Daha sonra karakolda kelepçelendiğini belirten Yıldız, Bağcılar Asayiş Büro Amirliği'ne getirildiğini ve ifadesinin alınmasının ardından serbest bırakıldığını söyledi. ("**Önce ırkçı grup sonra polis dövdü**", <http://www.evrensel.net>, 28.11.2012)

4- Avrupa Parlamentosu'nda 1999 ile 2009 yılları arasında milletvekilliği yapan Feleknas Uca, 13 Kasım'da

1- Bu rapor, TOHAV'ın "İşkencenin Önlenmesinde Aktif Sivil Toplum Projesi" kapsamında yürütülen izleme faaliyeti çerçevesinde günlük olarak taranan gazete, haber ajansı ve internet sitelerinde yer alan işkence ve kötü muamele haberlerinin derlenmesiyle oluşturulmuştur.

Almanya'dan Türkiye'ye gelerek, Diyarbakır'a gitmek üzereyken Atatürk Havalimanı'nda valizinde bulunan 248 kutu B1 vitamin hapını bildirim yapmadan ülkeye sokmaya çalıştığı gerekçesi ile gözaltına alındı. Savcılık ifadesinin ardından sınır dışı edilen Uca, Emniyet'te şiddet gördüğünü iddia etti. Uca, "Dayak yemedim ama bana yapılan davranışlar uygulanan muamele psikolojik şiddetti. Her isteğim reddedildi. İlaçlarımı almama izin verilmedi. Bana yaklaşımları hep bir 'sohbet' havasındaydı. Sonuçta direkt olarak değil ama yapılanlar dolaylı psikolojik şiddetti." dedi. ("**Gözaltına alınan AP eski milletvekili: Emniyette şiddet gördüm**", <http://www.radikal.com.tr>, 30.11.2012)

5- Şırnak ve İzmir'den iki şüpheli asker ölümü haberi geldi. Mert Evren Akdağ'ın bilinmeyen bir nedenle bunalıma girdiği ve on gündür kimseyle konuşmayarak, kendi içine kapandığı belirtildi. Eskişehirli Mert Evren Akdağ'ın da Bergama Orduevi'nde kaldığı koğuştaki diğer askerler uyurken, ranzaya bağladığı kravatla intihar ettiği ileri sürüldü. Gürültüyle uyanan askerler Akdağ'ı kurtarmaya çalışsalar da başarılı olamadılar. Şırnak'ta zorunlu askerlik yapan İsmail Akça'nın ise terhisine iki ay kala "kaza kurşunu" ile öldüğü iddia edildi. İsmail Akça'nın ağabeyi Murat Akça, Diyarbakır Savcılığı tarafından oluşturulan otopsi raporundan tatmin olmadıklarını belirterek araştırmanın derinleştirilmesi için yeni bir otopsi yapılacağını söyleyerek, defin işlemlerinin durdurulduğunu söyledi. Cumartesi günü ise Akça'nın birliğinden altı ay kadar önce terhis olan arkadaşı baba Asım Akça'yı arayarak, İsmail'in kaza sonucu ölmediğini söyledi. Bu olayın ardından gün boyu İsmail'in birliğini aradıklarını belirten ağabey Murat Akça ise; "kimseye ulaşamadıklarını belirterek, olayın üzerinin kapatılmaya çalışıldığını" söyledi. ("**Yine "Kaza" ve "İntihar" İddiası**", <http://bianet.org>, 02.12.2012)

6- Andırın İlçe Jandarma Komutanlığı'nda askerlik yapan ve aynı zamanda ABD vatandaşı olan Emre Tanık, 26 Kasım'da nöbet tuttuğu sırada G-3 piyade tüfeği ile intihar etti. Psikolojik sorunları bulunduğu ileri sürülen Emre Tanık, olay yerinde öldü. Aile bu olayın ardından Emre'nin ölümünde pek çok şüphe bulunduğunu savunarak soruşturmanın derinleştirilmesini talep etti. Emre'nin psikolojik durumu müsait olmamasına rağmen kendisine silahlı nöbet tutturulmasını eleştiren aile, otopsi raporunda da şüpheli ifadeler olduğunu savundu. ("**Emre Tanık'ın ailesi: Oğlumuzun ölümünde açık ihmaller var**", <http://www.radikal.com.tr>, 06.12.2012)

7- Kayseri 12. Hava Ulaştırma Komutanlığı'nda askerliğini yapan Mesut Çırak, geçtiğimiz hafta Binbaşı Kenan Boz ve emrindeki 25 asker tarafından şiddet gördüğünü iddia etti. 14 Aralık'ta intihar girişiminde bulu-

nan ve Gülhane Askeri Tıp Akademisi'ne sevk edilen Çırak'a 'uyum bozukluğu' gerekçesiyle 'çürük raporu' verildi. Raporun ardından bölükten ayrılmaya hazırlanan Çırak, Binbaşı Boz ve emrindeki askerler tarafından dövüldüğünü öne sürdü. Daha önce de şiddete maruz kaldığını belirten Mesut Çırak, "20 Aralık'ta bölükten ayrılmadan bir gün önce Binbaşı Kenan Boz ve koğuştaki yaklaşık 25 asker 'yatağın düzgün değil' bahanesiyle bana saldırdı" iddiasında bulundu. Askerde bulunan arkadaşlarının daha fazla şiddet görmemesi için dava açacağını söyleyen Çırak, "Bölükte dayak olayları çok sık yaşanıyor. Dayak yiyen askerleri de 'askerliğini yakarım' diyerek tehdit ediyorlar. Bu yüzden kimse şikâyetçi olmuyor." dedi. Çırak'ın avukatı Seyit Sönmez, ceza davası açmaya hazırlandıklarını ifade ederken iddialarla ilgili Binbaşı Kenan Boz ise, "Benim konuyla bir ilgim yok. Onunla ilgili tutanaklar da şahitler de var." açıklamasını yaptı. ("**Askere 'veda dayacı' iddiası**", <http://www.radikal.com.tr>, 31.12.2012)

8- Dini gerekçelerle vicdani ret ilan eden Muhammet Serdar Delice'nin Kasımpaşa Askeri Cezaevi'nde üç kez dövülüp yumruklandığı, gasp edildiği ve yatağının yanındaki pencerenin söküldüğü ortaya çıktı. Delice, 24 Şubat 2010'da Malatya'da askerliğini yaparken, "dini inançları" nedeniyle firar etti. Bir yıl sonra yakalanan 29 yaşındaki Delice, 29 Kasım 2011'de Kasımpaşa Askeri Cezaevi'ne kondu. Tutuk-2 adlı koğuşa yerleştirilen Delice'nin yattığı ranzanın yanındaki pencere tutuklu askerlerce söküldü. Koğuş ağası olduğu öne sürülen İbrahim Yılmaz adlı 40 yaşındaki tutuklu asker, Delice'den tehditle 500 TL istedi. 250 TL veren Delice'ye göre subayların da haberdar olduğu baskı, tehditlerle sürdü. Delice, daha sonra Yılmaz tarafından önce tokatlandı, sonra namaz kılarak tartaklandı. Üçüncü darp 14 Aralık'ta yaşandı. Yılmaz tarafından yumruklanıp tekme atıldı. Bu anlar, cezaevi kamerasına yansıdı. Kayıtlara el koyan savcılık, koğuştaki keşif yaptı. Delice'nin yatağının baş ve ayakucundaki iki pencerenin camlarının söküldüğü saptandı. Şüpheli İbrahim Yılmaz ifadesinde, Delice'nin borç alıp vermediğini, yatağa bakan camların da "havalandırma" nedeniyle söküldüğünü iddia etti. Er Levent Tekçe ise "Delice, Yılmaz'a gelerek, 'İyi değilim, kafam yerinde değil, bana vurur musun, lütfen kendime geleyim.' dediğini savundu. Uğur Kolbaşı ise Delice'nin Yılmaz tarafından yumruklandığını belirtti. ("**Askeri cezaevinde vicdani retçi böyle dövüldü!**", <http://www.radikal.com.tr>, 04.01.2013)

9- Eski Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral İlker Başbuğ, CHP milletvekilleri Mustafa Balbay ve Mehmet Haberal'ın da aralarında bulunduğu 67'si tutuklu 275 sanıklı Ergenekon davasının dünkü duruşmasında jandarma ile avukatlar arasında arbede yaşandı. Önceki

duruşmalarda yaşananlar nedeniyle duruşma öncesi güvenlik önlemleri arttırıldı. Duruşma da gergin başladı. İlk olarak avukatlar Zeynep Küçük ve Mehmet Taşdelen'in mikrofonları kapatıldı. Taşdelen salondan çıkarıldı. Mustafa Balbay da "Burada hukuk, milli irade ayaklar altına alınmaktadır." deyince Balbay'ın mikrofonu kapatıldı. Sanıkların ve avukatlarının tanık dinleme ve reddi hâkim talepleri de reddedildi. Duruşmanın öğleden sonraki bölümünde sanık avukatları ile mahkeme başkanı Hasan Hüseyin Özese arasında tartışma çıktı. Avukat Celal Ülgen'in ısrarla konuşmak istemesi üzerine Özese, avukatın salondan dışarı çıkartılmasını istedi. Diğer avukatlar ise Ülgen'in çevresini sararak jandarmayı engelledi. Duruşmaya ara verilirken salonda avukatlar ve jandarma kaldı. Aranın ardından yargıç Özese, stajyer avukat Ece Unutmaz'ın tablet bilgisayarıyla görüntü çektiğine dair tutanak tutulduğunu söyledi. Özese, stajyer Unutmaz'ın salondan çıkartılmasını istedi. Yeniden gerilim yaşandı. Unutmaz'ın etrafı avukatlarca sarıldı. Avukat Hüseyin Ersöz ile jandarma görevlileri arasında yumruklaşma yaşandı. İzleyiciler yuhalararken, Özese ile avukatlar sözlü tartışmalarını bir süre sürdürdü. ("**Ergenekon'da jandarma ile avukatlar arasında arbede**", <http://www.radikal.com.tr>, 12.03.2013)

10- Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), Binbaşı rütbesinde görevli Oktay Ö'nün emirle seri olarak erlere tecavüz ettiği iddia edildi. Binbaşı ise kendisine komplo kurulduğunu söyledi. TSK, askerlerine emirle tecavüz ettiği iddia edilen Kurmay Binbaşı Oktay Ö. kurumdan jet hızıyla ihraç etmekle kalmadı, zincirleme cinsel saldırı ve taciz suçlarından yargılandı. Dosya, görev suçu olmadığı gerekçesiyle sivil mahkemeye gönderildi. Üsküdar 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılama yeniden başladı. Mahkeme olayın vahameti açısından ilk duruşmada Oktay Ö'nün tutuklanmasına karar verdi . Bir süre tutuklu kalan Oktay Ö., Paşakapısı Cezaevi'ne konuldu. Geçtiğimiz günlerde tahliye olan Oktay Ö'nün yargılanmasına İstanbul Anadolu Adliyesi'nde devam ediliyor. ("**TSK'da, erlere tecavüz iddiası**", <http://t24.com.tr>, 29.03.2013)

KOLLUK GÜÇLERİ TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİ

Kolluğun "orantılı güç" adı altında uygulamaya devam ettiği şiddet kapsamında kullanılan gaz bombaları ve kapsülleri can almaya, sakatlamaya devam etmekte.

1- 30 Ağustos resmi tatil gününde işe gitmedikleri için işten çıkartılan Darkmen işçilerine yaptıkları basın açıklaması sonrasında, polis müdahale etti. 11 işçi gözal-

tına alındı. Polis müdahalesi sırasında olay yerinde bulunan işçilerin avukatı Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi Av. Naciye Demir de polis tarafından darp edildi. ("**Darkmen işçilerine müdahale: 11 gözaltı**", <http://www.etha.com.tr>, 01.12.2012)

2- Gaziantep'te 9 Kasım'da yaşanan olayda, Emine Korkmaz boşanma davası açtığı eşinden olan çocuklarını okuldan alırken iki aile fertleri arasında çıkan kavgaya polisler müdahale etti. M.A.K, H.A. M.P. isimli polislerin oğlu İsmail Korkmaz'ı darp ettiğini söyleyen 60 yaşındaki Baba Ökkaş Korkmaz, buna itiraz edince polis kendisine küfrettiğini ve dövdüğünü belirtti. Olay yerinde bulunanların araya girmesiyle kurtulduğunu söyleyen Korkmaz, "Desteksiz yürüyemiyorum." dedi. Babasıyla birlikte ambulans beklenmeden polis aracına bindirildiğini, 4 saat burada bekletildiklerini ve tehdit edildiklerini söyleyen İsmail Korkmaz ise babasını darp eden polisler hakkında daha önce de başkalarını darp ettikleri gerekçesiyle suç duyuruları yapıldığını söyledi. Öte yandan polisin savcılığa gönderdiği tutanakta ailenin kendilerine mukavemet, hareket ve tehdit ettiğini yazdığı öğrenildi. Ailenin kendilerine saldırdığını öne süren polisler, Ökkeş Korkmaz'ın da kayıp düşerek kalçasını kırıldığını ileri sürdüler. ("**60 yaşında, polisten dayak yedi**", <http://www.evrensel.net>, 07.12.2012)

3- TV'lerde Karataş Ailesi'nin Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde iki polisi nasıllı evire çevire dövdüklerini gösteren görüntülerin bir saat öncesi ve bir gün sonrasına ulaşıldı. Yenibosna'da oturan Servet ve Kemal Karataş kardeşler, 4 Ağustos 2012 akşamında iftar için evlerine gitmekteydi. İddiaya göre saat 19.30'da uyuşturucu kullandıkları ihbarı üzerine Önleyici Hizmetler Şubesi'ne bağlı ekipler tarafından durduruldular. Tekstil işçisi Kemal Karataş'ın anlatımına göre, evlerinin bulunduğu Yıldırım Beyazıt Caddesi'ne girdiklerinde, dört polis "Üzerinizi arayacağız." dedi. Servet Karataş, sokak ortasında pantolonunun indirilmesine itiraz edince yere yatırılıp elleri arkadan kelepçelendi. Yolda, bindirildikleri polis aracında ve 75. Yıl Polis Merkezi'nde polis tarafından sırayla yumruk ve coplarla dövüldüler. Savcılık dosyasına giren kamera kayıtlarına göre, saat 19.54'te Avukat Görüşme Odası'na getirilen Kemal Karataş, kollarından sürüklenerek çıkarılırken odaya alınan Servet Karataş da polisler tarafından önce hep beraber, sonra teker teker dövülüyor. Bu dayak, aralıklı halde 20.35'e kadar devam ediyor. Dayaktan bitkin düşen Kemal'in 'menenjit' hastası olduğunu öğrenen polis, 112'yi çağırarak gelen ekibin karakolda müdahale etmesini istedi. Fakat iki görevli, hastaneye götürmek zorunda olduklarını söyleyerek Kemal Karataş'ı ambulansa bindirdi. Karataş, Ambulansta sağlık görevlisinin yanında bile polis tarafından dövüldü. Bu arada, Servet

Karataş'ın bir ara fırsatını bulup cep telefonu ile ailesine haber vermesi üzerine aile ilkin karakola, sonra hastaneye gitti ve iki kardeşinin halini gören ağabeyleri Sedat, Cengiz ve Diyaettin, "Hastaneyi mi basmaya geldiniz!" diyen polisle tartıştı; tartışma kavgaya dönüştü.

Annelerinin tekmedenmesine kızan kardeşler, kendilerini döven ve hastaneye getiren 2 polise saldırdı. TV kanallarına ise sadece bu görüntüler verilerek polisin uyguladığı işkence görüntüleri engellendi. Kardeşlere sokakta polise mukavemet ettikleri ve hastane dayağı gerekçesiyle iki ayrı dava birden açıldı. Polisler ise hâlâ soruşturuluyor. ("**Bir polis dayağının öncesi ve sonrası**", <http://www.radikal.com.tr>, 11.12.2012)

4- Van'ın Gürpınar Anadolu Lisesi'nde 16 yaşındaki öğrenci V.C., yatılı okulla ilgili yurt sorununu anlattığı Kaymakam Nurullah Kaya'nın polis memuru koruması Cemil Koç tarafından dövüldü. Müdür Yardımcısı Nazım Demirkan da olayla ilgili tutanak tuttu. Tutanakta, "Kaymakam Kaya'nın korumasınca V.C.'ye öğrencilerin gözü önünde şiddet uygulandığını ve V.C.'nin kolunda ağır hasar oluştuğunu, kendisinin de olayı gördüğünü" yazdı. Tutanakta, olaya şahitlik eden altı öğrencinin ismi de yer alıyor. Gürpınar Cumhuriyet Savcısı Hazım Agah Tut da başlattığı soruşturma kapsamında, Gürpınar Sağlık Ocağı'ndan V.C.'yle ilgili rapor düzenlemesini istedi. Aynı gün düzenlenen ve savcılığa sunulan rapor ile V.C.'nin kolunda ve omzundaki morluklar ve darp izleri tespit edildi. V.C.'nin babası İbrahim C., olayı hem okul müdürlüğüne hem savcılığa şikayet etti. Gürpınar Cumhuriyet Başsavcılığı 5 Aralık'ta hazırlık soruşturması başlattı. Savcılığın talimatıyla alınan doktor raporuyla da darp belgelendi. Soruşturma sürüyor. ("**Kaymakamın Koruması Polis, Öğrenciyi Dövdü**", <http://bianet.org>, 12.12.2012)

5- Şemdinli ilçesinde 14 Aralık'ta Cuma namazı çıkışında gözaltına alınan Cemalettin Demir isimli yurttaşın İlçe Emniyet Müdürlüğünde kaba dayağa maruz kaldığı belirtildi. KCK davaları kapsamında hakkında arama kararı bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı belirtilen Demir'in gözaltında aldığı darbelerden dolayı hastaneye kaldırıldığı kaydedildi. Yüz kısmının tümü ve vücudunun birçok yerinde morlukların oluştuğu Demir, hastanede tedavi edildikten sonra tekrar Şemdinli Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. ("**Gözaltına alınan yurttaş hastanelik edildi**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 16.12.2012)

6- Bir öğrencinin ağır yaralandığı, onlarca üniversite-
linin hafif yara aldığı ODTÜ'deki eylemde, polisin attığı gaz bombası başına isabet eden Ankara Üniversitesi Hukuk 2. sınıf öğrencisi Barış Barışık beyin kanaması geçirdi. Barışık'ın bilincinin kapalı olduğu ve yoğun

bakımda tutulduğu öğrenildi. Barış Barışık'ın hayati tehlikesinin sürdüğü ve Ankara Hastanesi'nde müşahede altında tutulduğu ifade edildi. ("**ODTÜ'lü Barış başından vuruldu**", <http://gundem.milliyet.com.tr>, 19.12.2012)

7- Samsun'da İlkadım İlçesi Cedit Mahallesi'nde geçen Temmuz ayında 14 yıllık eşiyle tartıştıktan sonra kadın sığınma evine yerleşen Ş.G., buradaki üçüncü gecesinde darp edildiğini iddia etti. İddiaya göre gece susayan Ş.G., kalkarak alt kata indi ve yemek yenilen bölümdaki damacandan bir bardak su almak istedi. Güvenlik görevlisi N.Y.'nin "Bu saatte burada olmamalısın. Su içmezsin." uyarısına "Devletin suyu. Sen mi getirdin buraya?" diyerek cevap veren Ş.G. su içmeye devam etti. Bunun üzerine N.Y., terlik fırlattı ancak isabet ettiremedi. Ş.G. odasına çıktıktan bir süre sonra odaya 3 kadın girdi. Güvenlik görevlisi N.Y., kanepede uzanan Ş.G.'nin üzerine oturarak omuzlarına ve kalçalarına vurduğu iddia edildi. Nefes alamayan kadın, güvenlik görevlisini üzerinden ittirerek kurtuldu. Sığınma evine çağrılan polis gelince, N.Y., kendisine hakaret edildiğini ve Ş.G.'nin gürültü yaparak huzuru bozduğunu söyleyip şikayetçi oldu. Ş.G. de güvenlik görevlisi kadının kendisini dövdüğünü söyleyerek doktor raporu alınmasını istedi. Ş.G.'yi kontrol eden adli tıp uzmanı, darp edildiği ve vücudunun çeşitli yerlerinde morluklar olduğunu belirten rapor verdi. Olay hakkında Cumhuriyet Savcılığı soruşturma başlattı. Yapılan soruşturma sonucunda savcı, Ş.G.'nin ifadeleri doğrultusunda olaya tanık olan kişileri dinleyip darp olayı hakkında kovuşturmanın yer olmadığına karar verdi. Ancak Ş.G.'nin güvenlik görevlisine, "Seni öldürtürüm. Sen artık bittin, sen artık yaşamıyorsun, şişko patates. Benim kocamın karısı olsan seni zayıflatırdı." diye konuştuğunu ve bu nedenle basit yaralama, hakaret ve tedit suçlarından hakkında dava açtı. ("**Kadın sığınma evinde kadından kadına dayak**", <http://www.radikal.com.tr>, 25.12.2012)

8- Polislerin İstanbul Fatih'te 20 Haziran'da gözaltına aldığı ve metruk binaların olduğu alanda işkence yaptığı Ahmet Koca'nın Şehremini Polis Merkezi nezaretindeki görüntüleri yayınlandı. Koca'nın, götürüldüğü karakolda da susuz bırakıldığı, nezarete kelepçeli bekletildiği ve defalarca kusmasına rağmen doktora çok geç götürüldüğü, mahkemeye sunulan kamera kayıtlarıyla ortaya çıktı. Görüntülerde Koca'nın nezarethaneye atıldığı 03.17'den 03.40'a kadar elleri kelepçeli, gömleği ve atleti yırtık, çoraplarıyla nezarete tutulduğu, 03.40'da nezarethanenin kuzmuk içinde olduğunu gören polislerin herhangi bir sağlık müdahalesinde bulunmayarak ancak 04.30'da Haseki Hastanesi'ne sevk edildiğini gösteriyor. Savcılık, 11 polis hakkında soruşturma açtı. Koca'nın avukatı Efkan Bolacı, soruşturmaya karakoldaki polisler ve kara-

kol amiri katılmasını talep etti. (**“Nezarete İşkence Kamerası Yansıdı”**, <http://bianet.org>, 25.12.2012)

9- İstanbul'daki Kâğıthane Sanayi Karakolu'nda asker kaçağı olduğu iddiasıyla 19 Haziran 2012 günü gözaltına alınan Hayati D., karakolda yedi polis tarafından öldürülmeye dövüldü. Dayak görüntüleri karakolun kameraları tarafından tespit edildi. Görüntülerde yedi polis; tekme, tokat ve yumruklarla Hayati D.'yi öldürmeye çalışıyor. Bir polis memuru Hayati D.'yi yumrukluyor, kafasını tekmeliyor, yerine oturuyor diğerleri ise kafasının üzerine basarak ezmeye çalışıyor. Bu görüntüler üzerine savcılık harekete geçti. Mahkemeye sevk edilen bir polis serbest bırakılırken diğer polisler hakkında işlem yapılmadı. (**“Karakoldaki dehşet kameralara yansıdı”**, <http://webtv.radikal.com.tr>, 26.12.2012)

10- Cizre'de Roboski katliamı protestosuna polisin müdahale etmesinin ardından yaşanan çatışmada, polisin attığı gaz bombası 11 yaşındaki N.D. adlı çocuğun kafasına isabet etti. Ağır yaralanan Doğan, Cizre Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Cizre Devlet Hastanesi'ne kaldırılan N.D.'nin görme yetisini yitirme ve beyin kanaması geçirme riskinin olduğu öğrenildi. N.D. ameliyata alındı. (**“Cizre'de 11 yaşındaki çocuk ağır yaralandı”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 28.12.2012)

11- Diyarbakır'ın Kocaköy ilçe merkezine 2 kilometre uzaklıkta evleri olan Şik ailesinin evinin önünde çevirme yapan trafik polislerinin, yol kontrollerini evin kapısı önünde sıklaştırması üzerine Hakkı Şik evlerinin önünde çevirme yapmamaları için polislerle konuştu. Polislerin olumsuz cevap vermesi üzerine Şik, kaymakamlık binasına giderek, “Can güvenliğinin tehlikeye atıldığına” ilişkin kaymakam ile bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşme sürdüğü sırada Şik ailesinin bulunduğu evin kapısının önünde araçlarında bekleyen iki polisin, anons geçmesiyle evin önüne yaklaşık 20 sivil ve resmi polis geldi. Polisler, anne Ferah Şik ile çocukları Burhan (24), Mehmet (22), Amed (17) ve Rojda (15) isimli çocukları feci şekilde dövdü. Darp edilen Şik ailesi, polis aracına bindirilerek, Kocaköy Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Durumları ağır olan çocuklardan Mehmet, Amed ve Rojda ambulansla Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırıldı. Hastanede müşahede altına alınan Şik ailesinin 3 çocuğu, darp edildiklerine dair rapor aldı. Şik ailesinin fertlerinden Amed Şik'in polislerin silah dipçığıyle sırtına vurulması sonucu kaburgasının kırıldığı öğrenildi. Şik ailesinin küçük çocuğu Rojda'nın da polislerin dövmesi sonucu başından ve kulağından yaralandığı görüldü. Anne Ferah Şik'in ise, aldığı darbeler sonucu vücudunda morluklar oluştu. Baba Şik, kendisinin de karakola gittiğini ve çocuklarının hangi halde

olduklarını kendi gözleri ile gördüğünü aktararak, şikâyetçi olduğunu söyledi. (**“Amed'de polis bir aileyi hastanelik etti”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 30.12.2012)

12- Bağcılar'da karakolda intihar ettiği belirlenen Hasan Latif Kaplan'ın, yerine getirilmeyen bazı kurallar nedeniyle intiharına zemin hazırlandığı belirlendi. Bağcılar'da, Hasan Latif Kaplan adlı yurttaşın polis merkezinde, 52 santimetre boyundaki bir masaya kendisini kemeriyle asarak, intihar ettiği iddiasına ilişkin Adli Tıp Kurumu (ATK) da “İntihar” sonucuna vardı. Fakat raporu Radikal'e değerlendiren Süleyman Demirel Üniversitesi (SDÜ) Adli Tıp Anabilim Dalı'ndan Prof. Dr. Serhat Gürpınar, “O düzeyde, yüksek alkollü bir kişinin gözaltına alınması ve kemerine el konulmaması izaha muhtaçtır. Ayrıca vücudundaki çok sayıda sıyrığın nasıl meydana geldiği açıklanmalıdır.” dedi. Ağabey Fatih Kaplan da rapora inanmadıklarını savunarak, “Bu çocuğun dışarıda coplanıp kamerasız odaya konmasını, masada kendini asmasını kimin aklı alıyor?” diye sordu. Ailenin avukatı Mahmut Uğurlu ise polislere ‘görevi ihmal’ nedeniyle dava açılması gerektiğini savundu. Polise göre; resmi gözaltı yapılmadığından kemer ve bağcıklara el konmadı. Şüpheli polis Sinan Çan, ifadesinde, Kaplan'ın büroya getirildiğinde taşkınlık yapmadığını, konulduğu odaya girdiğinde boğazına kemer geçirmiş halde olduğunu söyledi. Atış de “Taşkınlık yapan biri olsaydı, odaya konmaz, savcıyla görüşülerek nezarethaneye konurdu. Taşkınlık yapmadığından avukat görüşme odasına konmuştur.” diye konuştu. (**“Karakolda intihara davetiye çıkarıldı”**, <http://www.radikal.com.tr>, 04.01.2013)

13- İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin, CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıku ve CHP Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün'ün, Grup Yorum solisti Sema Altın'ın gözaltında darp edilerek işitme yetisini kaybettiği iddiaları ile ilgili soru önergesine şöyle yanıt verdi: “11 Eylül 2012'de İstanbul Sultangazi Gazi Polis Merkezi'ne canlı bomba eylemi düzenleyen DHKP/C terör örgütü mensubunun cenazesi İstanbul Adli Tıp Kurumu'na kaldırılmıştır. Kurum önünde barikat kurmak suretiyle güvenlik güçlerine saldıran ve çevredeki araçlara zarar veren gruba mukavemetleri oranında zor kullanılarak 21 şahıs gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlar arasında bulunan ve önergede adı geçen bayanın alınan doktor raporu ve yapılan işitme testinde, ‘Saf ses işitme oranının normal sınırlarda olduğu’ belirtilmiştir. Konu ile ilgili olarak İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından da idari yönden soruşturma başlatılmıştır.” (**“Onlara mukavemetleri oranında zor kullanıldı”**, <http://gundem.milliyet.com.tr>, 16.01.2013)

CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İŞKENCE ve KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİ

Cezaevinde yaşanan işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin olarak şikâyet sisteminin, tüm mahkûmların yararlanabileceği hale getirilmesi, mağdurların etkili başvuru yapma olanakları güvence altına alınarak, bu yönde yapılan başvuruların savcılar ve hâkimler tarafından ciddiye alınması ve failer hakkında derhal soruşturma açılması sağlanmalıdır.

1- Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'nde kadın tutukular Fatma Koçak, Ayşe Oyman, Melek Dolaz, Ayşe Güney, Semra Tekin, Çimen Türk, Canan Güler, Nurcan Can, Hacire Tanırgan ve Hanım Çelik 22 Eylül'de girdikleri açlık grevi nedeniyle avukatlarından alınan bilgiye göre, cezaevi yönetimi tarafından "Açlık grevini bırakmazsanız, sizi tekli hücrelere alırız." şeklinde tehdit edildiği bildirildi. ("**Bakırköy Cezaevi'nde hücre tehdidi**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 05.11.2012)

2- Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nde, aralarında Wernicke Korsakoff hastası İnan Gök'ün de olduğu 28 mahkûmun koridordan geçerken "birbiriyle göz teması kurmaması için" kapı mazgalları A4 kâğıdı yapıştırılarak kapatıldı. Cezaevindeki 28 mahkûm bu uygulamayı savcılığa şikâyet etti. Bu talebi reddeden Savcı Fatih Karakuş, gerekçe olarak 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 34/2. maddesini gösterdi: "Hükümlüler, sayılan haller dışında, diğer odalardaki hükümlüler ve kurum görevlileri ile temasta bulunamazlar." diyerek "mahpusların göz temasına girmelerinin cezaevi güvenliği açısından uygun olmadığına" karar verdi. ("**Hapiste göz göze gelmek de yasak**", <http://gundem.milliyet.com.tr>, 05.11.2012)

3- İzmir'deki Şakran Cezaevi'nde tutulan Ercan Aslan'ın abisi Turan Aslan, kardeşinin gardiyanlar tarafından şiddet gördüğünü iddia etti. Turan Aslan yaşananları şu şekilde anlattı; "Kardeşim telefonla görüşmek istemiş. Bir iki defa gardiyanlara söylemiş, ama giden gardiyanlar geri gelmemiş. En son yine zile basmış, gardiyanlar yaklaşık 8 kişilik bir grup halinde gelmişler. Kardeşime 'Neden sorun çıkarıyorsun?' diye saldırmışlar. Kardeşim de telefon günü olduğu için, 'Telefon açmak istiyorum.' demiş. Gardiyanlar da eksik belge olduğunu söylemişler. Bunun üzerine kardeşim belgelerinin tam olduğunu belirterek, 'Eksik belge hangisi ise söyleyin, tamamlamak istiyorum.' demiş. Eksik belge olmadığı için, bu bahaneyle kardeşimi dövmüşler." Kardeşinin darp raporu almasıyla gardiyanların da darp raporu aldı-

ğını belirten Aslan, olayın ardından raporu aile olarak Adalet Bakanlığı'na gönderdiklerini, İzmir Savcılığı'na da şikâyette bulduklarını ifade etti. ("**KCK tutuklusuna gardiyan şiddeti**", <http://www.evrensel.net>, 10.11.2012)

4- Bolu F Tipi Cezaevi'nde birbirine bağladığı çarşaf-larla avluda bulunan duvara tırmanan tutuklulardan Eyüp Işık tellere takıldı. Ceza infaz memurlarından dayak yediğini öne süren tutuklu, meyve bıçağını boğazına dayayarak kendisini öldüreceğini söyledi. Savcı ile görüşerek ikna edilen Işık, itfaiye erleri tarafından indirildi. Eyüp Işık, cezaevinin revirinde tedavi altına alınırken, olayla ilgili soruşturma başlatıldı. ("**Bolu F Tipi Cezaevi'nde Tırmandığı Duvarda Tellere Takılan Tutuklu Eylem Yaptı**", <http://www.bugun.com.tr>, 19.11.2012)

5- Silivri 2 No.lu L Tipi Cezaevi'nde bulunan Kemal Seven, Kandıra 2 No.lu F Tipi Cezaevi'nde bulunan Doğan Erbaşa'ya gönderdiği mektupta, cezaevinde yaşanan sorunlardan bahsedince mektubu gönderilmedi. Seven, mektubunda cezaevinde yaşanan sorunlara ilişkin, "Kolilerimiz haftalarca bekletiliyor. Revir başvurularımız aynı şekilde. Bir dizi keyfi uygulama var. Taleplerimizin bir kısmını karşılamıyorlar." gibi cümleler mektupların engellenme gerekçesi oldu. Disiplin Kurulu Başkanlığı, söz konusu mektubun tutuklu Kemal Seven'e iade edilmesine karar verdi. Ancak, mektup tutukluya iade dahi edilmedi. ("**Mektuplara Engel**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 19.11.2012)

6- Erdiş (Erciş) ilçesindeki Erciş Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan oğlunu ziyarete giden 65 yaşındaki Zübeyde Çalışan, üvey oğlu ile soyadı tutmadığı gerekçeyle görüştürülmeyince, Erciş TOKİ konutlarında bulunan adliye konteynurlarına giderek Erciş Cumhuriyet Savcısı Halil Çığlı'dan görüş izni istedi. Kürtçe konuştuğu için savcının hakaretine maruz kalan Çalışan, polislerce darp edildi. Uzun süre adliye koridorunda bekletilen Çalışan, Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesi'ne çıkarılarak, "yargı görevini yapan kişiye görevini yaptırmamak için direnme" iddiasıyla tutuklanarak cezaevine gönderildi. ("**Savcı küfür etti polis darp etti yargı tutukladı**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 23.11.2012)

7- Kırkkale F Tipi Cezaevi'nde hükümlü olarak bulunan Talat Şanlı, zaman geçirmek için boncuktan süsler yapmaya başladı. Ablası Nevriye Şanlı'ya bu süslerden gönderen Şanlı, daha sonra boncuklarla işlediği Che Guevera ve Mahir Çayan portrelerine idare tarafından "terör örgütü propagandası" denilerek el konulduğunu öğrendi. Şanlı bunun üzerine infaz hâkimliğine itirazda bulundu. İnfaz Hâkimliği tarafından yapılan inceleme

sonucunda "Boncuktan yapılmış panolarda yasadışı sol terör örgütü mensubu kişilerin resminin olduğu ve resimlerin propaganda amacıyla kullanılmasının mümkün olduğu anlaşıldığından, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkındaki madde gereğince sakıncalı bulunarak hükümlüye verilmemesine dair karar uygundur." ifadeleri kullanıldı. ("**Boncuktan Che, terör propagandası sayıldı**", <http://www.sabah.com.tr>, 30.11.2012)

8- Kırıkkale 2 No.lu F Tipi Cezaevi idaresi, cezaevinde açlık grevine giren, açlık grevine destek veren ve idarenin uygulamalarını protesto eden tutuklu ve hükümlülere disiplin cezası yağdırdı. Cezaevi idaresi, 27 kişiye, "bir ay süre ile iletişimden (faks, telefon, mektup, telgraf vs.) yoksun bırakma" cezası verirken, 38 kişiye de, "bir ay süreyle kurumun kültürel ve sportif faaliyetlerinden yoksun bırakma" cezası verdi. Aynı cezaevi idaresi, açlık grevi eylemine destek için 1 Ekim'den itibaren süresiz olarak kapalı görüşe çıkmayan 80 tutukluya, "iki ay süre ile iletişimden yoksun bırakma", 27 tutukluya da, "iki ay süreyle ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma" cezası verdi. Cezaevi idaresinin bir diğer ceza gerekçesi de, 11 Kasım tarihinde, cezaevinde bulunan A Bloktaki 18, 25, 26, 28 ve 29 No.lu odalarda havalandırma bahçelerindeki duvarlarda bulunan delikler. 21 kişi hakkında disiplin soruşturması açan idare, 3 ile 11 gün arasında değişen sürelerle hücre cezası verdi. ("**F Tipi Ceza Makinesi!**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 03.12.2012)

9- Adana Karataş Kadın Kapalı Cezaevi'nde kalan yakınlarını ziyarete giden mahkûm yakınları, mahkûmlara sarıldıkları için jandarmanın saldırısına maruz kaldı. Gülşah Balkır ve Zeynep Dağ adlı yurttaşlar jandarma tarafından darp edildikten sonra cezaevi önüne çağrılan polisler teslim edildi. Adana Karataş Kadın Kapalı Cezaevi'nde daha önce de yakınlarıyla açık görüşe giden ailelere, cezaevi müdürü tarafından "Aranıza masa koyacaksınız. Tokalaşın, öpüşmeyeceksiniz. Bu karar cezaevi savcısının kararı." gibi sözler sarf edilmiş ve aileler yakınlarıyla görüşmeden cezaevinden ayrılmak zorunda kalmıştı. ("**Ailelere cezaevinde saldırı**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 06.12.2012)

10- Midyat M Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan siyasi tutuklular ailelerine gönderdiği mektupta, beş ay önce atanan cezaevi müdürü Reşat Şengöz ile birlikte 12 Eylül uygulamalarını andıran baskıların yaşandığını söyledi. Mektupta, şöyle denildi: "Cezaevi müdürü Şengöz ilk iki aylık süreçte hasta, yaşlı demeden hiçbir sebep yokken iki saat içinde 35 arkadaşımızı sürgüne gönderdi. Daha sonra sosyal aktivitelerin büyük bir kısmını yasakladı. Cezaevi müdürü Reşat Şengöz mahkûmlardan ilaç parası alıyor. Hesabında para olmayan siyasi mahkûmlara ilaç veriliyor. Siyasi mahkûmlar bilinçli bir şekilde 'adi suç-

lar' koğuşuna gönderildi. Cezaevi müdürü Reşat Şengöz, bu uygulamalara tepki gösteren mahkûmları sürgün ve hücre cezası ile tehdit ediyor." Mektupta, Şengöz'ün 3. Yargı Paketi'nden yararlanmak isteyen siyasi tutukluların dosyalarını İnfaz Hâkimliği'ne göndererek, dosyaya "Bunlar militandır." yazısının bulunduğu kâğıtları eklediği kaydedildi. ("**Cezaevinde parası olmayana ilaç yok!**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 08.12.2012)

11- Çocuklara el öptürme ve zorla sayıma geçirme gibi uygulamalarla adından söz ettiren Şakran Çocuk ve Gençlik Cezaevi'nde tek kişilik bir odada tutulan H.D. isimli çocuğun sohbet hakkı kapsamında 4 arkadaşıyla görüşmek için cezaevi idaresine yaptığı başvuru, H.D.'nin cezaevinde bulunan tutukluları örgütlediği ve burada birlikte hareket ettikleri gerekçe gösterilerek reddedildi. 4 Aralık'ta Tekirdağ 1 No.lu T Tipi Cezaevi'nden Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Cezaevi'ne sevkleri yapılan 7 kişiye ise, cezaevi girişinde gardiyanlar tarafından çıplak arama dayatıldı. Cezaevinde bulunan tutuklulardan Halit Yavuz, ailesi ile yaptığı telefon görüşmesinde, elbiselerinin zorla çıkarılmasına karşı çıkan 7 tutsağın, gardiyanlar tarafından coplarla darp edildiğini aktardı. ("**Cezaevlerinde keyfiyette sınır yok**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 08.12.2012)

12- Osmaniye T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan amcası Emin Behçet'le görüşen Duriye Bağdu, amcasının kendisine "3 aydır bize ne bere, ne cımbız veriliyor. Havanın soğuk olduğunu belirtiyoruz ancak bir gerekçe göstermeden bere verilmiyor. Bize gelen ve bizim gönderdiğimiz tüm mektuplar ve resimlerimiz yırtılıp, atılmaktır." dediğini ifade etti. Duriye Bağdu amcasının, "Bu konuda duyarlılık çağrısında bulunuyorum." dediğini ifade etti. ("**Mahkûmlara mektupları verilmiyor**", <http://www.evrensel.net>, 09.12.2012)

13- Kocaeli 1 No.lu F Tipi Cezaevi'nde tutuklu ve hükümlülerin maruz kaldıkları haksızlıkları içeren mektuplarının basın mensuplarına ulaşması engellendi. Mahkûmlardan Bülent Özdemir'in mektubu, mektup okuma komisyonunda "sakıncalı" bulunarak disiplin kuruluna sevk edildi. Kurul, kararında sık sık "terör örgütüne mensup tutuklu ve hükümlüler" ifadesini kullandı. Kararda, mahpusların uğradığını söylediği haksızlıklar da "sözde hak gaspları" olarak nitelendi. Kurul, mahpusların isterlerse verilen kararı Kocaeli İnfaz Hâkimliği'ne şikayet edebileceklerini söyledi ve ekledi: "Aynı örgüt mensuplarının daha önceki aylarda yazdıkları hak ihlali gerekçeli mektuplar için verilen disiplin kurulu kararları sonrasında yapılan itirazları değerlendiren Kocaeli İnfaz Hâkimliği, taleplerin reddine karar vermişti." Özdemir, "sakıncalı" mektubunda, mahpusların hak gasplarını anlattıkları mektupların aylardır gön-

derilmediğini yazmıştı. "Sakıncalı" mektuplardaki mahpusların Ekim ayı içerisinde maruz kaldığı hak gasplarının sıralandığı rapora göre, mahpusların mektupları milletvekillerine 70 gün gecikmeli gönderildi, gazetecilere gönderilmedi. ("**Sözde Hak Gaspları Duyulmasın!**", <http://bianet.org>, 10.12.2012)

14- Manisa Akhisar Cezaevi'nde 6 ay tutuklu kalan ve geçen hafta tahliye edilen 27 yaşındaki Kadir Yaramaz'ın, kaldığı koğuştta 9 tutuklu veya hükümlü tarafından dövüldüğü, ardından sırtına kaynar su döküldüğü iddia edildi. Yaramaz'ın yakınları, savcılığa suç duyurusunda bulunacaklarını söyledi. Savcılık, cezaevindeki olayla ilgili soruşturma başlattığını bildirdi. ("**Mahpus mahpusa bunu yapar mı?**", <http://www.radikal.com.tr>, 11.12.2012)

15- Diyar TUHAD-DER sekreteri Fahri Azbay, Türkiye'nin 72 cezaevinde açlık greviden sonra birçok mahkûmun disiplin, sürgün, tek hücreye alınma ve açık görüş, telefon gibi haklarının kesilerek intak cezaları verildiğini söyledi. Azbay, Urfa Cezaevi'nde çıkan yangın üzerine yaşanan olaylar gerekçe gösterilerek, Amed'de dava görülmesine rağmen Adalet Bakanlığı'nın talimatı üzerine Bolu'ya sürgün edilen mahkûmların getirip götürülmesinde büyük sıkıntılar çektiklerini bildirdi. Bayburt M Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan yüzde 90 felçli İhsan Altın'ın arkadaşları yardımı ile doğal ihtiyaçlarının karşılandığını ve Altın'ın Metris Cezaevi'ne gönderileceğini belirten Azbay, Altın ile aynı cezaevinde kalan arkadaşlarının "Arkadaşımız adeta bilinçli bir şekilde ölüme terk edilmiş burada" dediklerini ifade etti. Öte yandan Bolu F Tipi Cezaevi'nde kalan mahkûmlar, cezaevi idaresinin haftalık telefon görüşmelerine çıkarırken ayakkabılarını çıkarma şartı getirmesini protesto etti. Telefona çıkmama kararı alan mahkûmların bu duruşu idareye geri adım attırdı. ("**72 cezaevinde intikam cezaları**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 12.12.2012)

16- Tekirdağ 1 No.lu T Tipi Kapalı Cezaevi'nden Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Cezaevi'ne sevk edilen Kerim Aşar, Naci Kutaş, Cafer Yılmaz, Rıza Kazıcı, Ömer Yıldırım, Recep Karabay, Lokman Gönül'ün ve isimleri öğrenilemeyen birkaç mahkûmun daha çıplak aramayı kabul etmemesi üzerine 25-30 gardiyan tarafından darp edildiği belirtildi. Psikologların ajanlık teklifinde bulunduğu, 2 No.lu F Tipi'nde kalan Feyaz Güven isimli mahkûmun ise iradesi dışında "bağımsızlar" koğuşuna sevk edildiği ve kendisinden haber alınmadığı öğrenildi. ("**Tekirdağ Cezaevi'nde darp ve psikolojik baskı**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 12.12.2012)

17- Ankara Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde bulunan Yağmur Keskin, cezaevinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin mektup gönderdi. Keskin, Diyarbakır'da mahkemelerinin görüldüğünü ve 7 Aralık gecesi Meryem Akpolat, Adile Dağal, Mehtap Çoban ile birlikte Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'ne getirildiklerini belirterek, "A takımı" denilen ve 15 kişiden oluşan gardiyan grubu tarafından zorla çıplak aramaya ve darba maruz kaldıklarını yazdı. Keskin mektubunda, "19 saatlik bir ringişkençe yolculuğunun ardından asker bizi gardiyanlara teslim ettikten sonra gardiyanlar, bizi teker teker soyunma odasına almaya çalıştılar. Biz 5 kişiydik. Bizler hiçbir şekilde çıplak aramayı kabul etmeyeceğimizi orada bulunan 3 gardiyana bildirdik. Çünkü bu insanlıkla bağdaşmayan insanlık hukukuna girmeyen bir şeydir. Daha sonra başgardiyani çağırdılar. 2 askerle yanımıza gelip, hiç dinlemeden, sırayla hırpalayarak, soyunma odasına aldılar. 8 gardiyan bizi tutarken, 3 gardiyan ise çırılçıplak soydu" diye aktardı. Keskin, gardiyanların kendilerini soyduklarında pantolonlarının cebine bile bakmadığını çünkü amacın taciz etmek olduğunu vurguladı. ("**Sincan F tipinde kadınlara taciz**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 16.12.2012)

18- Şakran Çocuk ve Gençlik Cezaevi'nde kalan S.A. isimli çocuk mahkûm, arkadaşları H.D'nin hâlâ tek kişilik odada tutulduğunu aktararak, kemerlerine, mektuplarına ve giysilerine el konulduğunu, sohbet haklarının engellendiğini aktardı. Gardiyanların, sabah ve akşam sayımlarında oda araması yaparak kendilerini tek sıra halinde askeri sayım vermeye ve yürüyüş yapmaya zorladığına dikkat çeken S.A., keyfi üst araması ve çıplak arama yapıldığını, kendisi ve arkadaşlarına diz çöktürüldüğünü vurguladı. Gardiyan ve idarecilerin kendilerine sürekli "terörist" diyerek, küfür ve hakaret ettiğini, fiziki şiddet uyguladığını belirten S.A., cezaevi idaresinin sakallı olan mahkûmların fotoğraf çekmesine izin vermediğini kaydetti. ("**Çocuk cezaevi değil askeri kışla!**", <http://www.evrensel.net>, 18.12.2012)

19- Antalya L Tipi Kapalı Cezaevi'ne Afyon'dan sürgün olarak gönderilen Muzaffer Aslankan isimli öğrencinin 15 gardiyan tarafından dövüldüğü iddia edildi. Oğlunun yanına gittiğinde gözünde ve vücudunda darp izlerini gördüğünü söyleyen baba Alâeddin Aslankan, "Oraya gittim ve savcı ile görüştim. Savcı bana 'Engin Çeber de öldü. Onun sonunu da gördünüz kim ne yaptı ki?' diye konuştu. Olumlu bir cevap alamadım, nereye gideceğimi de bilmiyorum. Oğlumun hayatından şüphe ediyorum." dedi. ("**Hayatından şüphe ediyorum**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 19.12.2012)

20- Bolu T Tipi Cezaevi'nde açlık grevinin ardından birçok tutuklu ve hükümlüye hücre, iletişim ve görüş

cezası verilirken, birçoklarının da sürgün edildiği bildirildi. Tutsaklardan Seyfettin Yakut'un eşi Şazime Yakut, eşinin 15 gün açlık grevinde kaldığını ve açlık grevi sonrasında 40 gün hücre cezasına çarptırıldığını ifade ederek, "Hücredeyken psikolojik baskılar uygulanmış. Doğru düzgün yemek ve su verilmemiş." dedi. Erdal Erbekler'in babası Fuat Erbekler ise, oğlu Erdal'ın 40 gün açlık grevinde kaldığını ancak; açlık greviden sonra 3 gün hücre cezası aldığını dile getirerek, "Oğlum geçenlerde bana mektup yolladı. Mektubunda kendilerine psikolojik baskı uygulandığını ve hücredeyken de aç susuz bırakıldıklarını söyledi." diye konuştu. Tutsak Felemez Teker'in babası İhsan Teker de, "Oğlunun Urfa Cezaevi'nden Bolu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sürgün gittiğini, oraya götürdüklerinde çıplak soyularak hücreye konulduğunu ve işkence yapıldığını söyledi." Yine Midyat M Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan kadın tutsakların kaldığı koşullara 10 gündür elektrik ve su verilmediğini bildirildi. Öte yandan geçtiğimiz hafta Şırnak'ta evine baskın düzenlendikten sonra tutuklanan Sozdar isimli genç kadının elleri kelepçeli bir şekilde hücrede tutulduğu, çok bitkin olduğu ve adli tutukluların bulunduğu koşullara gitmesi yönünde baskı gördüğü belirtildi. ("**Bolu'da İntikam Cezaları**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 04.01.2013)

21- Bursa H Tipi Kapalı Cezaevi'nden Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'ne sürgün edilen Osman Kılavuz, Hüseyin Beyaz, Samet Aydemir ve Ayhan Dağ adlı 4 kişinin "çıplak aramayı" kabul etmedikleri için gardiyanlar tarafından dövüldüğü ve tek kişilik hücrelere konuldukları belirtildi. Gardiyanların saldırısına maruz kalan Ayhan Dağ'ın babası Davut Dağ, oğlunun sürekli sürgün edildiğini belirterek, "Oğlum bana, 'baba bizi Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk ettiler. Cezaevine girer girmez bize saldırdılar. Bize çıplak aramayı dayattılar. Biz de kabul etmeyince bizi darp ettiler. Bize saldırdılar ve zorla çıplak aramadan geçirdiler. Daha sonra bizi tekli hücrelere koydular' dedi." diye belirtti. ("**Çıplak aramayı kabul etmeyen 4 tutsağa saldırı!**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 04.01.2013)

22- Meclis İnsan Hakları Komisyonu bünyesindeki Cezaevleri Alt Komisyonu İzmir'deki karakollar ve Şakran Cezaevi'nde iki gün sürecek incelemelere başladı. Komisyonun ziyaretiyle ilgili açıklama yapan Komisyon Başkanı Ayhan Sefer Üstün, Şakran Cezaevi'nde yapacakları inceleme için cezaevine haber verdiklerini belirtti. Üstün, "Şunu iddia edebiliriz ki, artık cezaevlerimizde eski dönemlerde olduğu gibi kaba dayak, işkence, kötü muamele kalkmıştır. Ama bazı cezaevlerimizde sıkışıklıktan kaynaklanan bir takım olaylar olmaktadır mıdır? Olmaktadır. Bunu biz kabul ediyoruz zaten. Bizim de sorunumuz değil, tüm dünyanın sorunu. Ama şunu söy-

leyeyim bu sorunlar Belçika, Almanya'da durumun bundan daha kötü olduğunu da söyleyebiliriz. Ama biz kendimizi kendimizle değerlendirmemiz gerekir." dedi.

Sık sık işkence ve kötü muamelelerle gündeme gelen Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Cezaevi'nde hak ihlallerine maruz kalan Mirza Aydın'ın annesi Gışver Aydın; oğlunun açlık grevine girip 23 gün açlık grevinde kaldığını belirterek, 6 Aralık Perşembe günü oğlunun telefon açtığını, bu sırada gardiyanların hakaret seslerini duyduklarını ve oğlunun arkadaşı Ahmet Salgın ile birlikte gardiyanlar tarafından darp edildiğini, söyledi. Anne Aydın, oğlunun kendisine "O gün cezaevinde gardiyanlar bizlere saldırdı. Hepimizi çıplak soyarak, ellerimizi kelepçeleyerek hücreye attılar. Orada bizleri darp ettiler. 7 saat boyunca kelepçeli bekletildik." dediğini ifade etti. ("**Devlet Kan Kusturuyor**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 04.01.2013)

23- Şakran 2 No.lu T Tipi Cezaevi'nde tutulan Erdoğan Uçar isimli tutuklu, 28 Aralık'ta 50 kişilik bir gardiyan grubu tarafından feci şekilde dövülen 11 tutsağın olayı ve cezaevinde yaşanan keyfi uygulamalarla ilgili İHD MYK üyesi Necla Şengül'e mektup gönderdi. Olay günü 50-60 kişilik bir gardiyan grubunun arkadaşlarının kaldığı odaya gelerek aramayı hiç bir ilgisi olmayan davranışlarla bulunduğunu belirten Uçar, bu uygulamaya itiraz eden arkadaşlarının buldukları odanın dışına çıkarılarak 50-60 kişilik bir gardiyan grubunun saldırı ve işkencesine maruz kaldığını kaydetti. 11 tutukluyla yapılan saldırının cezaevi müdürünün gözleri önünde gerçekleştiğini, tutuklukların bütün ısrarlara rağmen cezaevi müdürünün olaya müdahale etmediğini belirtti. Şakran Cezaevi'nde devlet ciddiyeti olmadığı için keyfi uygulamaların tüzük ve yönetmeliklerin yerini aldığına dikkat çeken Uçar, "Bundan dolayı her gün adli tutuklular kendilerini adeta doğramaktadırlar. Yaşam sınırlarımızı daraltabilecekleri en son noktaya kadar daraltmış bulunuyorlar. İşkence sırasının ne zaman bize geleceğini bilmiyoruz; ama en çok da arkadaşlarımızı göremediğimiz için onların sağlık durumunu merak ediyoruz. İşkence esnasında en fazla darp edilen Veysel Yakar, Vahdettin Yalçın, Yusuf Çetinkaya ve Faruk Baysu arkadaşlarımızın durumlarının kötü olduğunu hiçbir tıbbi müdahalenin yapılmadığını biliyoruz. İdare onlar hakkında bize hiçbir bilgi vermemektedir. ("**Şakran'da tutsaklar işkence sıralarını bekliyor!**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 11.01.2013)

24- Van TUYAD-DER üyeleri, Van F Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki mahkûmların durumuna dikkat çekmek amacıyla şube binasında basın toplantısı düzenledi. Toplantıda konuşan Van TUYAD-DER Başkanı Ahmet Aygün, "Cezaevi yönetimi açlık grevlerine girenlerin

savunmalarını almadan, çeşitli disiplin cezaları verdi. Cezaevi idaresi tarafından tutsaklar keyfi aramalardan geçiriliyor. Sözlü ve fiziki hakaretlerde bulunuluyor.” dedi. Aygün, tutsakların sözlü ve psikolojik baskıya maruz kaldıklarını belirterek, “Cezaevi yönetiminin yaptığı baskılar sonucu 40 tutsak Meclis İnsan Hakları Komisyonu ve Adalet Bakanlığı’na başvuruda bulundu. Aynı dönemde 10 tutsak sevk adı altında başka cezaevlerine sürgün edildi.” dedi. Mahkûmların sağlık durumlarını aktaran Aygün, “Çelebibağ Belde Belediye Başkanı Veysel Keser’in akciğer rahatsızlığı var. Naim Işık daha önceden kalp spazmı geçirmiş. Her ikisi de C blokta bulunan rutubetli ve soğuk odalarda tutuluyorlar. Adil Pala adlı tutuklu açlık greviden bu yana vücudunda titreme ve deri dökülmesi var. Cihan Yaşar adlı tutuklu, yaklaşık dört aydır diz kapağından ameliyat oldu ve civataları değiştirilmediğinden kaynaklı sakat kalma riskiyle karşı karşıya kalmış” dedi. Aygün, Suriye İnan-Irak uyruklu tutukluların telefon haklarının engellendiğini belirterek, “Suriye uyruklu Abdo Şeyh adlı tutuklunun bütün belgeleri Türkçe tercümeli olarak kendisi tarafından verilmesine rağmen Suriye’de bulunan ailesiyle telefon görüşmesi sağlanamadı.” dedi. (**“Van Cezaevi’nde baskılar artarak devam ediyor”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 14.01.2013)

25- Şakran 4 No.lu T Tipi Cezaevi’nden Seyfettin Yavuz isimli tutuklu, cezaevi idaresinin işkencelerine ilişkin gönderdiği mektupta; “6 ay önce “Kapasite yoğunluğu” gerekçe gösterilerek Mardin E Tipi Cezaevi’nden 80 arkadaşıyla birlikte apar topar Şakran Cezaevi’ne sürgün edildiklerini, o zamandan beri onlarca hak ihlali ile karşılaştıklarını, hiçbir şeyle ilgisi olmamasına rağmen Mardin E Tipi Cezaevi’ndeki olaylardan dolayı onlarca arkadaşına 10 günlük hücre cezası verildiğini, en son Diyarbakır’daki duruşmaya götürülen arkadaşlarının 2 gün boyunca yol eziyetine maruz kaldıklarını, yemek ve dinlenmek için hiç mola verilmediğini” belirtti. (**“Van Cezaevi’nde baskılar artarak devam ediyor”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 14.01.2013)

26- Siirt İnsan Hakları Derneği (İHD) Şube yöneticisi ve MYK üyesi Zana Aksu Siirt E Tipi Cezaevi’nde kalan yaşarı 14 ile 16 arasında değişen beş çocuğun cezaevi şartlarından dolayı psikolojilerinin ciddi biçimde bozulduğunu anlatan bir mektup aldıklarını, mektubun yan koğuştta kalanlar tarafından yazıldığını anlattı. Yaklaşık bir ay önce tutuklanan beş çocuğun cezaevinde diğer mahkûm ve tutuklulardan ayrı bir odada tutulduğunu aktaran Aksu; “mektubu yazarların çocuklara yardım etmek istediklerini, cezaevi koşullarının ağır olduğunu belirtip kendi yanlarına verilmesini ya da dillerinden anladıkları için onlara yardım edebilmeyi istediklerini fakat cezaevi yönetiminin bunu kabul etmediğini.”

belirtti. Mektupta; cezaevi şartlarını kaldıramayan beş çocuğun psikolojileri bozulduğundan devamlı kapılara camlara vurdukları, bu yüzden sürekli disiplin cezaları aldıkları, bu durumun psikolojilerini daha da bozduğunu ve kendilerini kestikleri belirtildi. (**“Tutuklu Çocukların Psikolojileri Bozuldu”**, <http://bianet.org>, 14.01.2013)

27- Tekirdağ 1 No.lu F Tipi Cezaevi’nde kalan mahkûmlardan Ayhan Güngör, İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi’ne yazdığı mektubunda; “kendilerine verilen kahvaltılıkların üretici firmasının, Tarım Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı’nca sağlıksız olarak teşhir edildiğini, bu firmanın değiştirilmesi ve sağlıklı besinlerin kendilerine verilmesi için sayısız başvuru yaptıklarını ama sonucun değişmediğini” ifade etti. Sağlıksız yemekler hakkında başvuru yapılan Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı’nın kovuşturmayaya yer yok cevabına, Çorlu 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde yapılan itiraz başvurusu da 17 Eylül 2012’de reddedildi. Güngör yine hapisanede içme suyunun 2 Aralık 2012’den başlayarak bir haftalığına çamurlu aktığını bu sebeple zehirlenmeler yaşandığını, temiz su taleplerine olumsuz yanıt verildiğini anlattı. (**“Mahpuslara Çamurlu Su Cezası”**, <http://bianet.org>, 14.01.2013)

28- Kırıklar 2 No.lu F Tipi Cezaevi’nde firar girişiminde bulunduğu iddia edilen Ersin Ekmekçi isimli tutuklu ile ona yardım ettikleri öne sürülen oda arkadaşları Yusuf Candemir ve Şiyar Aydemir’in elleri arkadan kelepçeli bir şekilde dört gün boyunca yemek verilmeden bir hücrede tutuldukları ve darp edildikleri iddia edildi. İHD İzmir Şubesi’ne başvuran Ekmekçi ve Candemir’in aileleri, çocuklarının gördükleri işkence ve insanlık dışı uygulamalara karşı ölüm orucuna girdiklerini söyledi. Kırıklar 2 Nolu F Tipi Cezaevi’nde tutulan kardeşi Ersin Ekmekçi’nin ziyaretine giden Erol Ekmekçi, “Bunlar 4 gündür ayrı ayrı hücrelerde konulmuş. Ne battaniye ne ekmek ne de su verilmiş. Koşulları çok kötü, işkence görüyorlar. Bu koşullar düzelmeyene kadar, ölüm orucundan vazgeçmeyecekler. Ben bu gün baktım kardeşim daha yeni başlamış ölüm orucuna ama resmen çökmüş. Ayakta duracak hali kalmamış” dedi. Ölüm orucuna başlayan Yusuf Candemir’in (21) annesi Zeyi Candemir ise, oğlunun görüşüne girdikleri sırada cezaevinde alışılmışın dışında bir uygulamayla karşılaştıklarını belirterek, oğlula gardiyanların yoğun gözetimi altında daha önce hiç görmedikleri bir yerde görüşürüldüğünü söyledi. Oğlunun iki gardiyan gözetiminde görüşe getirildiğini aktaran anne Candemir, “Onu gördüğümde yüzü solmuştu, üzerinde tek bir penye vardı. Sürekli kolunu tutuyordu. Sordum ne oldu niye kolunu tutuyorsun. Bana olayı anlatarak, ‘Ersin’e yardım ettiğimiz gerekçesiyle bizleri savcılığa götüreceklerini söylediler. Ancak bizi ayrı ayrı

olarak tek kişilik süngerli bir odaya götürerek, işkence yaptılar. Ondan sonra bizi doktora çıkardılar. Vücudumda darp izi olmasına rağmen doktor bana rapor vermedi. Durumumuz böyle biz ölüm orucuna girdik.” dedi. Yusuf Candemir’in babası Abdurrahman Candemir de, oğluyla yapacakları görüşmenin ilk başta engellendiğini, görüşte ısrar etmeleri üzerine görüşe izin verildiğini ifade ederek, oğluna götürdükleri odada işkence yaptıklarından dolayı perişan halde olduğunu, ayakta bile duramadığını söyledi. (“**Tutsaklar ölüm orucuna başladı!**”, <http://www.ozgur-gundem.com>, 15.01.2013)

29- Kürkçüler F Tipi Kapalı Cezaevi’nden Tekirdağ 2 No.lu Cezaevi’ne sürgün edilen tutuklulardan Mehmet Halit Oruç, ağabeyi Abdulhalik Oruç’u arayarak, A-11 koğuşunda tutulan 3 tutuklunun 24 Ocak 2013 günü 30 gardiyan tarafından feci şekilde darp edildiğini bildirdi. Kardeşi ve diğer tutukluların can güvenliğinden endişe duyduklarını vurgulayan Oruç, “Müdürün bizzat tutuklulara, ‘sizi öldüreceğim’ demesi bizi endişelendirmişti ve İHD’ye başvuru yapmıştık. Fakat hemen arkasından bu saldırı oldu. Bu saatten sonra olabileceklerden cezaevi yönetimi ve Adalet Bakanlığı sorumludur.” diye kaydetti. Tutuklulardan Hasan Akın’ın ablası Özlem Akın da, kardeşinin hem cezaevi müdürü hem de gardiyanlar tarafından ölüm ile tehdit edildiğini söyledi. Tekirdağ’a gidip kardeşi ile görüştüğünü, dile getiren Akın, “İHD’den de hukuki yardım talebinde bulunduk. Başvurumuzun ertesi gününde ise kardeşim ve arkadaşlarının 30 gardiyan tarafından darp edildiği haberini aldık. Saldırının detaylarını sorduğumda, ‘30 gardiyan koğuşa gelip, hiçbir şey demeden bize coplarla saldırdı. Bizi halen ölümle de tehdit ediyorlar. Can güvenliğimiz yok’ diyerek insan hakları kuruluşlarına yardım çağrısında bulundu. Başlarına bir şey gelmesi halinde sorumlusu cezaevi idaresidir.” diye kaydetti. (“**Yine Tekirdağ yine işkence!**”, <http://www.ozgur-gundem.com>, 28.01.2013)

30- Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Cezaevi’nde kalan tutuklu ve hükümlüler gönderdikleri mektupta kendilerine uygulanan işkenceyi anlattı. Uygulanan işkence biçimlerinin bazıları şöyle: Çıplak arama dayatması, bunu kabul etmeyenlere uygulanan işkence ve dayak, aramalarda eşyaların darmadağın edilerek el yazısı olan her şeye en konulması, revir ve hastane hizmetlerinden hiçbir şekilde yararlandırılmama, tüm şikayet ve farklı konulardaki dilekçelerin idare tarafından kaybedilmesi, yeni gelenlerin bağımsızlaştırılıp ajanlaştırılmaları için ayrı tutulmaları, kantin fiyatlarının aşırı pahalı olması, 3 bıçaklı jilet dışında jilet verilmeyip günlük askeri tıraş dayatılması, bu uygulamaya son verilmesi için idareye karşı ‘sessiz direnişte’ buldukları gerekçesiyle disiplin soruşturmaları açılması ve 2 ay iletişim cezaları verilmesi, sıcak suyun haftada bir defa olarak ılık ve kesik kesik

verilmesi, yemeklerin çok az ve ciddi anlamda rahatsızlıklar yaratan, yenilmeyecek şekilde verilmesi, toplatma kararı olmayan yayınlara ‘kurum güvenliği tehdit ettiği’ gerekçesiyle el konulması, gelen kolilerin verilmemesi, kimi zaman haber verilmeden geri gönderilenlerin parasının da mahkumlardan kesilmesi. ağırlaştırılmış müebbetlik arkadaşlara katılmış zulüm uygulaması, günde bir saat tek başına havalandırma da dahil hiçbir faaliyetlerine izin verilmemesi. (“**Tekirdağ İşkencecilerini Durdurun!**”, <http://www.ozgur-gundem.com>, 03.02.2013)

31- 5 Şubat 2013 tarihinde Burdur E Tipi Kapalı Cezaevi’nde tutuklu bulunan Nihat Ekmez, Halit İnan, Sadık Aslan ve Yahya Gengeç’in, görüşe gelen yakınları ile yan yana oturmaları engellendi. Tutuklu yakınlarından Zuhale Ekmez, “Ağabeyimin sevk edildiği 4’üncü cezaevidir. Önceki cezaevlerinde açık görüşe gittiğimizde yan yana oturabiliyorduk.” dedi. Ekmez, uygulamanın tamamen keyfi olduğunu dile getirerek, şöyle devam etti: “Duruma itiraz edince bir anda gardiyanlarla tartışmaya başladık. Buna tutuklular da itiraz edince ‘o zaman görüşmezsiniz’ dediler. Ve görüş bitirildi. Gardiyanlar o esnada abimi ve arkadaşlarını kollarından çekerek, görüş salonundan götürmeye çalıştı. Zaten gardiyanlar bir anda bizimle tutuklular arasında bir set kurdular. Bu durumdan tedirgin oldum. Çünkü davranış ve yaklaşımlar tamamen düşmancaydı.” (“**Yan yana oturmak yasak**”, <http://www.ozgur-gundem.com>, 10.02.2013)

32- Kandıra 1 No.lu F Tipi Cezaevi’nde tutuklu bulunan avukatlar Taylan Tanay ile Selçuk Kozağaçlı’nın savunmalarını yazmak için internet bağlantısı olmayan bilgisayar kullanma talepleri, “avukatların tehlikeli olabilecekleri” iddia edilerek reddedildi. Ret gerekçesinde, “Tutuklunun infaz dosyası tetik edildiğinde Devrimci Halk Kurtuluş Partisi Cephesi (DHKP-C) militan kadrosunda bulunduğu sırada Türk Ceza Kanunu’nun (TCK) 314/2. maddesine istinaden tutuklandığı, bu nedenle adı geçen tutuklunun talebi uygun görülmediği” ifade edildi. Avukatları Süleyman Gökten, “5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun’un 67. maddesine göre bilgisayar talebiyle ilgili bir kısıtlama öngörülüyor. Sadece 67/4. madde uyarınca bir kısıtlama var ancak bu madde hükümlüler için geçerli. Cezaevinde bulunan dört avukat da tutuklu, bu madde onlarla ilgili uygulanamaz” diyor. Bu kararla, cezaevi müdürlüğünün tutuklu avukatlar hakkında “peşinen hüküm verdiğini” ifade eden Gökten, Tanay ile Kozağaçlı için kararda kullanılan “tehlikeli halde”, “örgüt militanı” gibi ifadeler nedeniyle kurum hakkında ayrıca suç duyurusunda bulunacaklarını söyledi. (“**Cezaevinde Bilgisayar Hakkı, “Müdürün Keyfine” mi Bağlı?**”, <http://www.bianet.org>, 12.02.2013)

33- Hakkari Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumu'nda akşam saat 21:20 sularında bir gardiyan ile 5. koğuştaki bulunan mahkûmlar arasında başlayan ve nedeni öğrenilemeyen tartışma kavgaya dönüştü. Bir gardiyanın darp edildiği kavgaya daha sonra 12. ve 13. koğuştaki bulunan mahkûmların da dahil olduğu ileri sürüldü. Cezaevine iki itfaiye aracı ile iki ambulans sevk edilirken, cezaevi çevresinde polis ekipleri yoğun güvenlik önlemleri aldı. Olayların yatışmasının ardından Hakkâri Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet Kaya, kısa bir açıklama yaparak, tutuklularla gardiyanlar arasında tartışma çıktığını, tartışmanın ardından olayların başladığını söyledi. Başsavcı Kaya, bunu duyan diğer mahkûmların da destek olmak için olaylara katıldığını belirtti. ("**Hakkâri Cezaevi'nde Yangın**", <http://bianet.org>, 13.02.2013)

34- Kürkçüler F ve E tipi cezaevlerinde "Tehlikeli madde bulundurmak ve el değiştirmek" suçlaması ile 80 gün kaldıktan sonra beraat eden Şehmus Şimşek, cezaevi yönetimi ve gardiyanların psikolojik baskı amacıyla koğuştaki cinayet ya da yaralama suçundan hüküm giymiş şizofren hastalar getirdiğini belirtti. Şimşek cezaevi yönetimi ve gardiyanlar hakkında Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Cezaevi yönetimi ve gardiyanların sistematik fiziksel ve psikolojik işkencelerinin yanında bir de görüşüne gelen aile bireylerine yönelik tacizde bulunduğunu söyleyen Şimşek, şunları kaydetti: "Görüşümüze gelen görüşçüler, kız kardeşimiz olsun ya da annemiz olsun gardiyanlar tarafından taciz ediliyordu. Bir gardiyan görüşüme gelen ve şuan üniversite okuyan kız kardeşime, para makbuzu niyetine üzerine numarasını yazdığı kâğıdı vermiş. Kardeşim daha sonra fark etmiş, ben de çıktıktan sonra duydum. Kardeşim şuan o gardiyanı görse tanır. Nitekim buna benzer olaylar duyuyorduk. Uğradığım haksızlık bir yana aileme yönelik tacizden çok etkilendim. Ne pahasına olursa olsun bu insanlar hakkında hukuki mücadeleli bırakmayacağım." ("**Cezaevi değil taciz evi**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 21.02.2013)

35- 26.02.2013 tarihinde gece Urfa E Tipi Kapalı Cezaevi'nde çıktığı belirtilen yangının yine tutukluların isyanından kaynaklandığı belirtildi. İl Emniyet Müdürü Mehmet Likoğlu, yaptığı açıklamada, Ömer Faruk Mermertaş, Sıtkı Bede ve Veysel Karakaş adlı tutsakların dumandan zehirlendiğini belirtti. Polisin cezaevini ablukaya aldığı gözlenirken, polis ile aileler arasında gerginlikler yaşandı. 9 yaralının bulunduğu ve Bebe'nin durumunun ciddi olduğu öğrenildi. Aileler ise, çocuklarının insani koşullarda tutulmadığını, bu yüzden de isyanın çıktığını ileri sürdü. ("**Urfa E Tipi'nde isyan dinmiyor**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 27.02.2013)

36- Özgürlükçü Hukukçular Derneği (ÖHD) Cezaevi Komisyonu ve Tutuklu Aileleriyle Dayanışma Derneği (TUAD) İstanbul Şubesi Tekirdağ 1 ve 2 No'lu F tipi cezaevleri ile Tekirdağ 1 ve 2 No'lu T Tipi cezaevlerindeki mahpuslar ile 25 Şubat'ta yaptıkları görüşmelerin sonuçlarını bir rapor halinde açıkladı. Raporla göre; "özellikle PKK davasından tutuklu veya hükümlü olan mahpuslar sürekli sürgün sevklerine maruz kalıyor, Mahkûmların en çok şikâyet ettiği konulardan biri de cezaevi girişinde zorla yapılan çıplak aramalar. Yine F Tipi cezaevlerinde, mahpuslara hücrede 10 kitap bulundurma dayatması devam ediyor. Birçok mahkûma gardiyanlar tarafından işkence ve kötü muamele yapıldı. T tipinde 10'ar kişilik koğuştaki kalan mahpuslar 5 metrelik dar bir alanda havalandırmaya çıkıyor. Günde mahpus başına 200 litre su ambargosu uygulanıyor, bunu banyo için de kullanmaları gerekiyor." ("**Bakanlık Tekirdağ Cezaevlerini Görsün**", <http://bianet.org>, 28.02.2013)

37- PKK'lı ve PAJK'lı tutuklu ve hükümlüler tarafından geçen yıl 12 Eylül'de başlatılan ve 68 gün sürdürülen süresiz-dönüşümsüz açlık grevi sonrası Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nden Tekirdağ T Tipi Cezaevi'ne sürgün edilen siyasi tutuklulara yönelik baskılar artarak devam ediyor. Daha önce de kardeşi Mehmet Halit Oruç ve diğer tutuklulara yönelik baskılara ilişkin bilgi veren Abdulhalık Oruç, işkencelere karşı kamuoyunun duyarlılığını sağlamasını istediğini belirtti. Sürgün sonrası 25 siyasi tutsağın yerleştirildiği Tekirdağ T Tipi Cezaevi'nde son günlerde gardiyanların siyasi tutsakları buldukları koğuştan zorla çıkararak, askeri yürüyüş yaptırdığını bildiren ağabey Oruç, itiraz edenlere gardiyanlar tarafından ağır hakaretler edildiğini ifade etti. ("**Tekirdağ'da işkence bitmiyor**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 06.03.2013)

38- Kandıra 1 No'lu F Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı Selçuk Kozağaçlı'nın telefonda babası ile konuşurken yüksek sesle tekmiil vermeye zorlandığı açıklandı. Avukatına gönderdiği bir faksla durumu bildiren Kozağaçlı, tekmiil dayatması nedeniyle haftalık telefon görüşmesi hakkından vazgeçtiğini duyurdu. Kozağaçlı'nın avukatı Ali Şafak telefonda tekmiil verilmesi uygulamasının yasal bir dayanağı bulunmadığını ve anayasaya aykırı olduğunu belirterek, olayın 12 Eylül darbesi sonrası cezaevlerine getirilen askeri disiplin kurallarına dönüş anlamına geldiğini söyledi. ("**Cezaevindeki ÇHD Başkanı'na 'tekmiil' emri**", <http://www.radikal.com.tr>, 15.03.2013)

39- Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'ndeki tutuklu ve hükümlüler, Tekirdağ 1 ve 2 No.lu F Tipi Cezaevi'ndeki siyasi tutuklulara kitap sınırlaması getirilmesi, sürgün,

hücre cezaları ve tek sıra yürütme dayatmalarına karşı yazılı açıklama yaptı. Yapılan açıklamada, cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülere dönük saldırıların devam ettiğini belirten tutuklu ve hükümlüler, “Çeşitli hapisanelerde kendi yasalarını da ihlal ederek şu ana kadar uyguladıkları kitap sınırlaması; Tekirdağ 2 No.lu F Tipi hapisanesinde tutukluların hücrelerine girip şiddet uygulayarak mevcut kitaplara el konulması ile yeni bir boyuta evrilmiştir” dedi. Açıklamada, Tekirdağ 1 ve 2 Nolu F Tipi Cezaevi’nin eğitim kurulunun aldığı karar ile her tutsağın hücrelerinde sadece 10 kitap bulundurabileceği hatırlatılarak şunlar belirtildi: “Bunun dışındaki kitap ve dergilerin hapisane dışına çıkarılması, yani ailelere verilmesi isteniyor. Bu dayatma tutsaklara ‘Kitap okumayın, güncel, tarihsel, bilimsel, politik konularla ilgilenmeyin’ demektir. Tecridin daha da derinleştirilmesi demektir. Kitapların ailelere verilmesini dayatmak kitap değiş tokuşunu imkânsızlaştırmaktır denildi. (**“Kadın tutsaklardan işkencecilere tepki”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 24.03.2013)

40- Çankırı E Tipi Cezaevi’nde tutulan tutuklular ailelerini telefonla arayarak “21 Mart’ta Newroz’u kutladığımız için 400 civarında asker ve gardiyan bize saldırı. Bu saldırılar ve işkence, 3 gündür aralıksız sürüyor. Her gün yüz kadar asker ve gardiyan odalarımıza giriyor ve bize işkence yapıyorlar. Bazı arkadaşlarımız yaralı, bunlar da hastaneye kaldırılmıyor.” dedi. Bu uygulamalara Cezaevi Müdürü Mahmut Çaça’nın izin verdiğini söyleyen tutuklular cezaevi Müdürünün, kendilerine bu işkenceler yapılırken, ‘daha size neler yapacağım’ dediğini ifade ettiler. Tutuklular, Cezaevi Savcısı ile de görüşmek istediği ancak savcının bu talebe yanıt vermediği belirtildi. Hastane taleplerinin de karşılanmadığını, ayrıca aramalarda çırtlıplak soyulmak istediklerini ifade eden tutuklular, insan hakları örgütleri ve milletvekillerinden duruma acil müdahale etmelerini istedi. Çankırı E Tipi Cezaevi Müdürü Mahmut Çaça’nın Diyarbakır E Tipi Cezaevi’nde 24 Eylül 1996’da 10 tutuklunun katledildiği, çok sayıda tutuklunun yaralandığı katliam sırasında cezaevi müdürü olduğu ve daha sonra bir süre görevden alındığı belirtiliyor. (**“Tutsak Newroz’a faşist saldırı”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 24.03.2013)

41- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Manisa Milletvekili Özgür Özel’in F tipi cezaevleriyle ilgili 21 Haziran’da verdiği soru önergesi, Adalet Bakanı Sadullah Ergin tarafından dokuz ay sonra cevaplandı. Özel, Ergin’den sohbet hakkının kullanılmasında yaşanan sorunların açıklanmasını istemiş, Silivri Cezaevi’nde bu uygulamanın neden hayata geçmediğini ayrıca, “F tipi cezaevlerinde uygulanan tecrit politikasının sonlandırılması için Bakanlığınız tarafından herhangi bir plan yapılıyor mu?” diye sormuştu. Bakan Ergin, F tipi cezaevle-

riyle ilgili soru önergesine verdiği yanıtta, cezaevlerinde sohbet süresine odaklı bir infaz sistemi yerine, tüm ortak alan etkinliklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütüldüğünü ifade etti. Yine Silivri 1 No.lu L Tipi Cezaevi’nde İdari ve Gözlem Kurulu kararı ile yüksek güvenlikli bölümdeki tutukluların yargılandıkları kanun maddeleri ve suç grupları nedeniyle bir araya getirilmediğini ifade etti. Ergin ayrıca, Bakanlık genelgesinde yer almasına rağmen, 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’da böyle bir hak tanınmadığını da ekledi. (**“Bakan Ergin: F Tipinde Tecrit Yok”**, <http://bianet.org>, 27.03.2013)

42- İHD Diyarbakır Şubesi’ne başvuran Abdurrahman Güven adlı yurttaş Çankırı Cezaevi’ne kalan oğlu Abdullah’ın cezaevi müdürü ve infaz koruma memurları tarafından dövüldüğünü iddia etti. Baba Güven, dilekçesinde şunları kaydetti: “Oğlum bana telefonda, cezaevinde göreve başlayan Mahmut adlı müdürün infaz koruma memurlarıyla koğuşa gelip kendilerine hakaret ettiğini ve soyunmalarını istediğini, soyunmak istemeyince de cop, tekme ve yumruklarla darp edildiklerini, iki arkadaşının ağır yaralı olduğunu, hastaneye kaldırılmadıklarını söyledi. Durumdan endişeliyiz.” Baba Güven’den sonra yakınları Çankırı Cezaevi’nde kalan başkaca aileler de İHD’nin kapısını çaldı. Ayşe Özkan, eşi Rojhat’ın; Sultan Ayzit, eşi Fevzi’nin; Sibel Aslan, babası Abdullah’ın; Sefer Görenç, oğlu Sedat’ın; Azize Tanrıku, oğlu Tamer’in; Fırat Demir, kardeşi Sait’in Çankırı Cezaevi’nde şiddete uğradığını kaydetti. (**“Cezaevinde 'soyunmayan mahkum dövülüyor' iddiası”**, <http://www.radikal.com.tr>, 29.03.2013)

DEZAVANTAJLI GRUPLARIN YAŞADIĞI İŞKENCE ve KÖTÜ MUA-MELE İHLALLERİ

MÜLTECİLER

Mültecilerin ve göçmenlerin aşırı kalabalık bakımsız ve kötü hijyen koşullarına sahip yerlerde tutulmaları kötü muamele olduğu gibi sağlık güvencesi gibi birçok temel haklardan yararlandırılmamaları da işkence boyutuna varan uygulamalara neden olmaktadır.

1- İstanbul Kumkapı’da ortaya çıkarılan fiili Afgan Mülteci Kampı’nda sorun sürüyor. Yaklaşık 20 gündür yaşadıkları parkta dün Fatih Belediyesi tarafından çadırları, battaniyeleri ve yatakları alınan mülteciler dün geceyi açıkta geçirdi. Kendilerine dünden bu yana hiçbir yet-

kilinin ulaşmadığını söyleyen mültecilere tek yardım yine Yardımcı Derneği gönüllüsü Kemal Akbulut'tan geldi. Akbulut, pilav, çorba ve nohuttan oluşan yemeği, üç tencere ile getirdi. Belediyenin koyduğu yasak yüzünden çadır kurma girişiminde bulunmadıklarını söyleyen mülteciler, kendilerine kalacak yer sağlanıncaya kadar bu parkta kalacaklarını belirttiler. ("**Kumkapı'da mülteci dramı sürüyor**", <http://www.radikal.com.tr>, 01.11.2012)

2- Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel'in Suriye uyruklarının barınma ve barınma masraflarına ilişkin İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'e verdiği soru önergesine verilen yanıtta; "Nisan 2011'den önerge tarihine kadar Suriyelilerin barınma, yiyecek, sağlık vb. temel ihtiyaçları için valiliklere gönderilen ödenekler dahil genel bütçeden 425.833.150 TL harcandı. Yardım kapsamında yabancı ülkelerden aynı ve nakdi yardım alınmadı. Türkiye'de bulunan çadırlarda 13 Kasım 2012 tarihi itibarıyla 116 bin 907 Suriyeli bulunuyor. Sadece çadır kenttekilerin ihtiyaçları Türkiye tarafından karşılanıyor. Diğer sığınmacılar için mevzuat ve idari kapasitenin geliştirilmesi için çalışılıyor. 51 ilde serbest ikamete tabi tutulan sığınmacı ve mültecilere Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile Kızılay'dan yardım yapılıyor; sağlık giderleri karşılanıyor. Suriye dışındaki diğer ülkelerden sığınma amacıyla Türkiye'ye 2012 Ekim ayı itibarıyla 38 bin 290 kişi geldi. Bunlardan 170 bin 10'u 2012'de sığınma talebinde bulundu." ("**Suriyeli Mültecilere 425 Milyon Harcandı**", <http://bianet.org>, 12.12.2012)

3- Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde Suriyeli sığınmacıların barındığı çadıra çıkan yangında yaralanan 5 kardeşten 2 yaşındaki Mahmut Abdullah Şon kurtarılamadı. Ağır yaralı olan 4 kardeşin tedavisi Şanlıurfa'da sürüyor. Koordinatör Vali Veysel Dalmaz "Yangın kaçak olarak hattan alınan elektrik ve kullanılması yasak olan ısıtıcıdan çıkmış" dedi. ("**Yanan çadırda bir çocuk öldü**", <http://www.sabah.com.tr>, 25.12.2012)

LGBT BİREYLER

1- Avcılar Meis Sitesi'nde, site sakinlerinin şikâyeti üzerine çalışma başlatan ilçe emniyet müdürlüğü, kaymakamlığın oluruyla sitedeki travestilerin yaşadığı 10 evi mühürlendi. Meis Sitesi'nde yaşayan, ancak evi mühürlenmeyen transseksüel Michelle Demishevich, yaşananlarla

ilgili şunları söyledi: "Fuhuş yapıldığına dair kanıt olmasına rağmen evlerimiz haksız yere mühürlendi. Kış günü sokakta kaldılar. Sonuçta mühürlenmiş evlerde 16 kişi yaşıyordu. Hepsi benim evde oturamaz sığmazlar. Yardımlarımıza bir hostes ile yaşlı bir kadın cevap verdi. İki arkadaşımız misafirleri oldu. Bu siteden gitmemizi isteyerek, evlerimizi çok daha ucuza alıp rant sağlamak istiyorlar. Ama yılmayacağız. Onlara da bu şans veremeyeceğiz." dedi. İstanbul LGBTT Derneği Başkanı Ebru Kıranc, "Cinsel kimlikler Anayasa'yla güvence altına alınması gerekiyor. Ne barınma ne çalışma hakkımız var" dedi. ("**Travesti evine resmen mühür**", <http://www.hurriyet.com.tr>, 08.12.2012)

2- Cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimlikleri nedeniyle uğradıkları işkence, kötü muamele ve hayati tehlikeden dolayı, çoğunlukla İran üzerinden Türkiye'ye giriş yapan sığınmacı ve mülteci LGBT bireyler, yerleştirildikleri uydu kentlerde hem mülteci oldukları hem de LGBT bireyleri oldukları için iki kez ayrımcılığa uğruyor. LGBT bireyleri, polis ve yerli halkın homofobisine, fiziksel ve psikolojik tacizine ve şiddetine de maruz kalıyor. LGBT Sığınmacılar ve Mülteciler Koordinasyon Kurulu üyesi Avukat Hayriye Kara "LGBT olanlar, gerek yerli halk gerek ise diğer sığınmacı mülteciler tarafından şiddete maruz kalıyorlar. Buna ilişkin tasarı Meclis'e sunduk. Halen tartışılıyor" dedi. ("**Mülteci ve sığınmacı LGBT bireylere çifte baskı!**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 28.03.2013)

3- Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesindeki Süleymanşah Konaklama Tesis'i'nde dün bir kız çocuğunun öldüğü yangını protesto için eylem yapan Suriyeliler ile güvenlik güçleri arasında çıkan olaylara karıştığı saptanan 600 sığınmacı sınır dışı edildi. Uluslararası Af Örgütü Mülteci Hakları Koordinatörü Volkan Görendağ, 600 Suriyeli sığınmacının sınır dışı edilmesini, "dünyada çok çok az örneği olan, çok büyük insan hakları ihlali potansiyeli taşıyan bir davranış" olarak niteledi. Suriyelilerin kaçmasına neden olan iç çatışmaların henüz sonlanmadığına dikkat çekti ve sorumluluğunun çok ağır olduğunu hatırlattı. "Bunun sorumluluğu çok ağır. Çatışma bölgesine gönderilen Suriyelilerin başına gelebilecek herhangi bir insan hakları ihlalinde Türkiye'nin de hem hukuken hem insani olarak sorumlu olduğunu unutmamak gerekir." Görendağ kamplardaki bir protesto gösterisinin yaptırımının bu olmaması gerektiğini, zaten toplu sınır dışısının hiçbir zaman olumlanamayacağını, hiçbir devletin hakkı olmadığını vurguladı. ("**Toplu Sınır dışının Sorumluluğu Çok Ağır**", <http://bianet.org>, 28.03.2013)

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İDDİALARI KAPSAMINDA DEVAM EDEN SORUŞTURMA VE DAVALAR

İşkence faillerine karşı yürütülen disiplin soruşturmaları ve cezaları işkence ile etkin mücadele kapsamında caydırıcılık özelliği en fazla olan alanlardan biridir. Ne yazık ki bu dönemde de yürütülen disiplin soruşturmaları, cezai soruşturmalara göre daha az sayıdadır.

Fevziye Cengiz Davası

1- İzmir'de, gözaltına alınıp götürüldüğü Karabağlar Polis Merkezi'nde dayak yediğini öne sürerek şikâyetçi olan Fevziye Cengiz'in, 'polise hakaret etmek ve basit şekilde yaralama' ile suçlandığı 10'uncu Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan duruşmaya, sanık Fevziye Cengiz ile davacı polisler katılmazken, avukatlar Hanife Yıldırım ve Tolga Yurdakul hazır bulundu. Hâkim Hasan Mesut İlhan, 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden ana dava dosyasını incelediğini belirtti. Fevziye Cengiz'in müşteki, polis memurları H.Y., B.S., T.D. ve N.A.'nın sanık olduğu bu dosya ile kendi mahkemelerinde görülen davanın aynı olduğunu, birleştirilmesi yönünde karar vereceğini söyledi. Hâkim Hasan Mesut İlhan, üst derece mahkeme olmasından dolayı, dava dosyasının 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki dosya ile birleştirilmesi konusunda görüş sorulmasına ve görüşün beklenmesine karar verip, duruşmayı 21 Aralık'a erteledi. (**"Karakolda dayak davası birleşti"**, <http://www.dha.com.tr>, 26.11.2012)

2- Karabağlar Polis Merkezi'nde geçen yılın Temmuz ayında gözaltına alınan Fevziye C'nin dövülmesine ilişkin görüntüleri rapor eden 3 polisin "delilleri karartma" suçundan yargılandığı ve İzmir 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam eden davanın duruşmasında; Müşteki avukatları, olayın bir bütün olarak değerlendirilmesi için dosyaların ağır ceza mahkemesinde birleştirilmesi gerektiğini söyledi. Sanık polislerin avukatı Gülseren Menek ise müvekkillerinin cumhuriyet savcısına sundukları CD'lerle 6. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen CD'ler arasında karşılaştırma yapılarak gizlenen görüntü olup olmadığı konusunda bilirkişi raporunun alınmasını talep etti. Mahkeme delillerin "işkence suçu" ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği, dolayısıyla da delillerin takdir ve incelemesinin, ağır ceza mahkemesine ait olduğu kanaatine varıldığını belirterek "görevsizlik" kararı verdi ve dosyanın ilgili ağır ceza mahkemesine

gönderilmesine karar verdi. (**"Delilleri karartan polisler hakkında görevsizlik kararı"**, <http://www.cnnturk.com>, 21.12.2012)

'Hayata dönüş' operasyonu davası

1- Ümraniye Cezaevi'nde 19-22 Aralık'taki Hayata Dönüş Operasyonu'na maruz kalan mahkûmlara "devlet malına zarar vermek" "görevli memura direnmek" gerekçeleriyle açılan davanın duruşması Üsküdar 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmaya, üç tutuksuz sanık ile başka bir suçtan hükümlü olan sanık Ümit İlder katıldı. Duruşmadan sonra Avukat Güçlü Sevimli tarafından yapılan açıklamada, "bu davada sanık olup da başka suçlardan cezaevlerinde olan tüm sanıkların gelecek duruşmaya getirilmesine" karar verilerek, davanın 28 Mayıs 2013, saat 11:00'e bırakılmasına karar verildiğini söyledi. (**"Bora ve Atmaca'da Sona Gelindi"**, <http://bianet.org>, 19.11.2012)

2- Bayrampaşa Cezaevi'ne yönelik Hayata Dönüş Operasyonu'nda 12 tutuklunun ölümüne ilişkin olan ve Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 39 erin ve bir astsubayın yargılandığı davada bir sahtecilik daha ortaya çıkarıldı. Er Hilmi Çolak'ın Malkara Jandarma Komutanlığı'nda alındığı belirtilen ve "Bizim müdahalemizde kimse yaralanmadı." dediği iddia edilen ifade tutanağı 'sahte' çıktı. Mahkeme ifade tutanağında imzası bulunan jandarma görevlileri hakkında suç duyurusunda bulundu. Mahkeme Jandarma Genel Komutanı emekli Orgeneral Yalman ve emekli Tümgeneral Özbek'in de aralarında olduğu üst düzey asker ve bürokratlar tanık olarak dinlenmesine ve olay günü jandarmanın yaptığı video çekimlerinin Cezaevi Genel Müdürlüğü'nden istenmesine karar vererek bir sonraki duruşmanın 15 Mayıs 2013 günü saat 10:00'da yapılmasına karar verdi. (**"Bayrampaşa'da asker in ifadesi sahte çıktı"**, <http://www.radikal.com.tr>, 28.11.2012)

3- Bayrampaşa Cezaevi'nde 19-22 Aralık 2000'de, Hayata Dönüş Operasyonu'nda "Tufan" planını uygulayan Ankara Jandarma Komando Özel Asayiş Komutanlığı, Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nden gelen 17 ayrı talebin hiçbirini kaale almadı, ya "bilgimiz yok" dedi ya da yanıt bile vermedi. Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki dava sadece Elazığ Jandarma Komando Taburunda görevli 39 er hakkında açıldı. Hiçbir rütbeliye suçlama yöneltildi. Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) İstanbul Şubesi, davanın

seyriyle ilgili yaptığı basın açıklamasında; yargılama kapsamında tanık olarak dinlenen veya tanık olarak çağrılan üst düzey askeri personel, devlet görevlisi ve bürokratin operasyondaki çok açık sorumluluklarına karşın sanık sandalyesinde olmadıklarının altını çizdi. ("**Görmedik, Duymadık, Bilmiyoruz**", <http://bianet.org>, 25.12.2012)

4- Bakırköy 15. Ağır Ceza Mahkemesi, Bayrampaşa Cezaevi'ndeki "Hayata Dönüş Operasyonu" soruşturmasını yürüten savcı Ali İhsan Demirel hakkında "görevi kötüye kullanmak" suçundan 3 yıla kadar hapis istemiyle kamu davası açılması için yeterli delilin mevcut bulunduğuna karar verdi. Kararda, Demirel'in, soruşturmanın devam ettiği bir yılı aşkın sürede operasyona katılan askeri personelin kimlik bilgilerinin tespiti hususunda ilgili makamlara yazılan müzakerelere cevap vermeyen, olumsuz cevap bildiren, istenilen bilgi ve belgeleri göndermeyen sorumlular hakkında herhangi bir yasal takibat başlatmadığı belirtildi. Savcı Demirel'in, Bayrampaşa Cezaevi Müdahale Planı'nı bu süreçte temin edemeyerek soruşturmanın uzamasına sebebiyet verdiği, bir kısım kamu personelini koruyucu tarzda hareket ettiği, operasyonda görev alan asker kişilerden hiçbirinin savunma veya beyanını bizzat tespit etmediği yer aldı. Son soruşturma, Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nce yürütülecek. ("**Hayata Dönüşte savcıya soruşturma**", <http://gundem.milliyet.com.tr>, 25.12.2012)

5- Ümraniye Cezaevi'nde altı kişinin öldüğü 'Hayata Dönüş Operasyonu'na ilişkin Üsküdar 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 20 Ocak 2012'de görülen yargılama sırasında uyuyup horlayan Hâkim Mehmet Ali Önen hakkında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) soruşturma başlattı. Hâkim Önen'i şikayet ederek soruşturma açılmasını sağlayan Avukat Güçlü Sevimli, "Bu dava sekiz yıldır sürüncemede bırakılıyor. Hiçbir talebimiz kabul edilmiyor. Asıl tepkim bunaydı. Horlama, bardağı taşıran damla oldu" dedi. ("**Duruşmada horlayan hâkime soruşturma başlatıldı**", <http://www.radikal.com.tr>, 04.01.2013)

12 Eylül davası

1- 12 Eylül askeri darbesine ilişkin, dönemin Genelkurmay Başkanı, Yedinci Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya'nın Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı davanın duruşmasında Evren ve Şahinkaya'nın, sesli ve görüntülü iletişim sistemiyle savunmalarını alındı. Şahinkaya savunmasında, "Bizler o gün için en doğru olanı yaptık" dedi. "12 Eylül müdahalesi Türk ve dünya tarihinde yerini almış büyük bir olaydır. Tarihi olayları ancak tarih yargılar" şeklinde

konuşan Şahinkaya, "Herhangi bir soruya cevap veremeyeceğini" söyledi. ("**Şahinkaya: Bizi tarih yargılar**", <http://www.radikal.com.tr>, 21.11.2012)

2- Dönemin Genelkurmay Başkanı ve 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya'nın yargılandığı Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen 12 Eylül darbesi davasının 10. duruşmasında Evren ve Şahinkaya'nın avukatları, "12 Eylül iddianamesinin ve kamu davasının hukuken yok hükmünde olduğunun tespiti" için dilekçe verdi. Meclis Darbeleri Araştırma Komisyonu'nun raporu da duruşma öncesi mahkemeye ulaştı. Mahkeme heyeti, 20-22 Kasım 2012'de yapılan duruşmaların sonundaki ara kararında, TBMM Darbeleri Araştırma Komisyonu Başkanlığı'ndan 12 Eylül ile ilgili raporunun, darbeye yer alan kişilerin yaptıkları toplantı, aldıkları karar ve planlarla ilgili kurumlardan herhangi bir belge geldi ise bu belgelerin gönderilmesini kararlaştırmıştı. Müdahil avukatlar, Şahinkaya'nın GATA'da ayakta tedavisi olduğunun belgelenmesi üzerine, sanığın tutuklanmasını ve duruşmalara getirilmesini istedi. Mahkeme bu talebi reddettiği gibi, sanıkların duruşmalardan varestede tutulmasına karar verdi. Müdahil avukatların, Bülent Ulusu hükümeti ve Danışma Meclisi üyeleri hakkında "darbeye ortaklık ettikleri" gerekçesiyle suç duyurusunda bulunması üzerine, savcılığın böyle bir suçun işlenip işlenmemesine dair araştırma yapılmasına hükmedildi. Dava 18 Nisan saat 14:00'e bırakıldı. ("**12 Eylül Davası, Avukatlardan İptal Dilekçesi**", <http://bianet.org>, 17.01.2013)

3- 12 Eylül darbesinin Genelkurmay Başkanı ve 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya, 12 Eylül davasında "haklarının ihlal edildiği" gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulundu. Evren ve Şahinkaya'nın avukatları Bülent Hayri Acar, Burak Başkale ve Sezin Duygu Tuncer, davanın görüldüğü Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'ne verdikleri dilekçeyle, "12 Eylül iddianamesinin ve kamu davasının hukuken yok hükmünde olduğunun tespitini" istemiş, mahkeme talebi reddetmişti. Anayasa Mahkemesi'ne verilen dilekçede, mahkemenin verdiği ret kararı gereğince iç hukuk yolları tüketildiğinden bireysel başvuru hakkının kullanılmasına karar verildiği ifade edildi. Avukat Bülent Acar, Vatan gazetesine yaptığı açıklamada, "Bireysel başvuruya gidiyoruz çünkü ortada dava yok. Reddedilirse AİHM'e gideceğiz" dedi. Bu arada 12 Eylül darbesi davasının 10. duruşması 17 Ocak'ta görüldü. Mahkeme sanıkların duruşmalardan varestede tutulmasına karar verdi. ("**Darbeler İnsan Haklarını Hatırladı**", <http://bianet.org>, 14.02.2013)

Uğur Kantar davası

1- Askeri belge üzerinde tahrifat yaptıkları iddiasıyla gözaltına alınan Kayseri 2. Hava İkmal ve Bakım Merkezi Komutanlığı'nda görevli üç astsubayın "hipnoz ve işkenceyle" ifadelerini almakla suçlanan eski Hava Kuvvetleri Askeri Hâkimi Albay Ahmet Zeki Üçok ile emekli Yarbay Gürol Doğan, Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmış, yargılama sonunda Ahmet Zeki Üçok, işkence yapmak suçundan her bir mağdur için ayrı ayrı 2 yıl 6'şar ay, emekli Yarbay Gürol Doğan'a ise her bir mağdur için işkence yapmaktan ayrı ayrı 3'er yıl hapis cezasına çarptırılmıştı. Kararın temyiz edilmesi üzerine dosyayı görüşen Yargıtay 8. Ceza Dairesi, sanıklar hakkında verilen hapis cezalarını onadı. ("**Albay Üçok'un cezasına onama**", <http://www.radikal.com.tr>, 20.12.2012)

2- Kuzey Kıbrıs'ta zorunlu askerlik yaparken 25 Temmuz 2011'de disiplin koğuşunda gördüğü işkence nedeniyle 12 Ekim 2011'de hayatını kaybeden Uğur Kantar'la ilgili davada Askeri Yargıtay, Girne Askeri Mahkemesi'nin davanın adli yargıda görülmesi yönünde verdiği görevsizlik kararını bozdu. Bu kararla Uğur Kantar Davası askeri mahkemede görülmeye devam edecek. Davada gardiyan erler Ayhan Arslan ve Fırat Keser tutuklu yargılanırken, Recep Tekin ise tutuksuz yargılanıyor. Kantar Ailesi'nin avukatı Teoman Özkan, Askeri Ceza Kanunu'nda "işkence" ile ilgili herhangi bir madde bulunmamasına dikkat çekerek, Girne Askeri Mahkemesi'nin bu nedenle görevsizlik kararı verdiğini ve dosyayı adli yargıya gönderdiğini söyledi. Ölümle sonuçlanan işkence suçunun cezasının Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) ağırlaştırılmış müebbet olduğunu, Askeri Ceza Kanunu'nda ise işkence kavramının bulunmadığını ve "üstün astına kötü muamelede bulunarak ölümüne neden olmanın" 10 yıldan az olmamak kaydıyla hapisle cezalandırıldığını belirten Özkan, işkencenin askeri bir suç olmadığını söyledi. Özkan; "Askeri Yargıtay kararında suçun askeri suç olup olmadığını, işkence olup olmadığını hiç tartışmamış, sadece sanıkların terhis olup olmamalarına göre karar vermiş. Bu yönüyle karar bizce yetersiz. Karşı oy veren iki Yargıtay üyesi de bu suçun askeri bir suç olmadığına dikkat çekerek dosyanın adli yargıya gönderilmesi gerektiğini savundu. Bu haliyle kamu görevlilerinin işlediği işkence suçuna bir de Askeri Yargıtay prim vermiş oldu. Biz yerel askeri mahkemenin kararında direneceğini umuyoruz." dedi. ("**Askeri Yargıtay İşkenceyi Görmedi**", <http://bianet.org>, 06.02.2013)

Alaattin Karadağ davası

3 Aralık 2012 tarihli duruşma;

İşçi Alaattin Karadağ'ın polis operasyonu ile öldürülmesinin ardından polis Oğuzhan Vural hakkında açılan

davanın 9. duruşmasına Bakırköy 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Mahkeme Başkanı, İsmail Durmuş'un belinde bulunan kurşunun çıkarılmasına yönelik üniversite hastanesi tarafından hazırlanan raporu okudu. Raporun okunmasının ardından söz alan Durmuş, belindeki kurşunun çıkartılması durumunda felç kalabileceği endişesini taşıdığını belirterek, kurşunun çıkartılmasını istemediğini söyledi. Mahkeme bunun üzerine, "kurşunun çıkartılmasına gerek olmadığı" yönünde karar aldı. 2 yıldır süren dava boyunca yeri tespit edilmeye çalışılan tanık Pakize Ilgaz'ın adresinin 'yine bulunamadığı' görüldü. Avukatlar, tanık Ilgaz'ın bulunmasının son derece önemli olduğunu belirterek, Ilgaz'ın duruşmaya getirilmesi için Esenyurt ve Avcılar muhtarlıklarına yazı yazılmasını istedi. Talebi kabul eden mahkeme, duruşmayı 28 Şubat 2013 tarihine erteledi. ("**Tanık adeta buharlaştı**", <http://www.etha.com.tr>, 03.12.2012)

28 Şubat 2013 tarihli duruşma;

Alaattin Karadağ'ı öldüren polis hakkında açılan davanın 10'uncu duruşması Bakırköy 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Karadağ'ın katil zanlısı tutuksuz sanık polis Oğuzhan Vural ile bir önceki duruşmada tanık olarak dinlenilmesine karar verilen Pakize Ilgaz'ın da katıldığı duruşmada, Karadağ'ın kardeşi ve avukatları da hazır bulundu. Duruşmada ilk olarak tanık Pakize Ilgaz dinlendi. Ilgaz'ın ifadesinin ardından Karadağ'ın avukatları, Ilgaz'ın bir televizyon kanalına olayda ilişkin ayrıntılı ifadelerinin bulunduğunu belirterek, görüntülerin getirilmesini talep etti. Hakim mütadil avukatlara beyanlarının olup olmadığını sorması üzerine tepki gösteren Avukat Zeycan Balcı Şimşek, "Yargılamadaki hukuksuzluklara ilişkin ayrıntılı olarak yazılı bir beyanda bulunacağız." dedi. Avukatların beyanda bulunmaması üzerine mütalaasını veren savcı, sanık polis Oğuzhan Vural'ın Karadağ'ı vurarak katletmesinde, kasten öldürme suretinin olmadığını ve durumun meşru müdafaa olduğunu savunarak, Türk Ceza Kanunu'nun 25'inci maddesi uyarınca beraatını istedi. Karadağ'ın avukatları, savcının mütalaasına tepki gösterirken, sanık polis Oğuzhan Vural'ın duruşma devam ettiği sırada salonda bulunan diğer polisler tarafından hâkim ve memurların kullandığı kapıdan çıkarılması dikkat çekti. Duruşmaya ara veren mahkeme heyeti bir sonraki duruşmada avukatların beyanlarının alınmasına karar vererek, duruşmayı 28 Mayıs'a erteledi. ("**Alaattin Karadağ'ı öldüren polise beraat istemi**", <http://www.birgun.net>, 28.02.2013)

Diğer soruşturma ve davalar

1-Beş yıl önce polise rüşvet vermek istediği iddiasıyla gözaltına alınan işadamı Sezai Yakar'ı karakolda darp ettikleri öne sürülen yedi polisin İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı davada savcı, 'beraat' istedi.

Savcıya göre, Yakar karakolda duvarları yumruklayıp kendisine zarar vermiş. Davanın karar duruşması 1 Mart 2013'te görülecek. ("**Savcının işkence görüşü: Kendi yapmış**", <http://www.radikal.com.tr> , 02.11.2012)

2- Atılım Gazetesi Muhabiri Şenol Gürkan'a, gözaltına alındığı 2001'de işkence yaptığı ileri sürülen Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde (TEM) görevli 4 polis memurunun, haklarındaki mahkûmiyet hükmünün usul yönünden bozulmasının ardından yargılanmaya yeniden başlandı. Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya sanıklardan Tekin Taşlıova, Atanur Arslan ve Güray Ayhan, sanık ve müdahil avukatları katıldı. Müdahil Gürkan'ın avukatı Elvan Olkun, davanın 2001'den beri sürdüğünü, direnme kararı verilmesi durumunda kararın Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gideceğini, bunun da yargılamayı uzatacağını ifade ederek, bozma ilamına uyulmasını istedi. Cumhuriyet savcısı, mahkemenin mahkûmiyet kararında direnmesi talebinde bulundu. Sanıklar ve avukatlarıysa bozma kararına uyulmasını talep etti. Mahkeme, bozma kararına uyulmasını kararlaştırdı. Yargıtay'ın bozma gerekçesi olarak gösterdiği, Gürkan'a ait adli raporun aslının, daha önce yargılandığı Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nden istenmesine ve diğer eksiklerin giderilmesine karar veren mahkeme, duruşmayı erteledi. ("**Yargıtay'ın üç kez bozduğu 'işkence davası' yeniden başladı**", <http://www.zaman.com.tr>, 09.11.2012)

3- Avcılar'da üç yıl önce Güney Tuna adlı genci döverek bacağına kırılmasına ve beyin kanaması geçirmesine neden olan 6 polis ve doktor aleyhine açılan ve Bakırköy 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden davanın 7 Kasım'daki duruşmasında savcı, polisler için 'ağırlaştırılmış işkence' suçundan 8-15 yıl, Doktor Ertan hakkında da ise 'resmi belgede sahtecilik' iddiasıyla 2-5 yıl hapis cezası talep etti. Duruşma karar verilmek üzere 18 Aralık 2012 tarihine ertelendi. ("**Sıfır tolerans için nihayet adım**", <http://www.radikal.com.tr>, 15.11.2012)

4- İzmir'in Karabağlar ilçesindeki tartışmada, polisin açtığı ateş sonucu 1 kişinin hayatını kaybettiği olayla ilgili davanın görülmesine başlandı. İzmir 6. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya, tutuklu sanık polis memuru İmran Kahya, tutuksuz yargılanan müşteki sanıklar Faruk Karhan, Seyit Ekinci, maktül Emrah Barlak'ın annesi Gülpaşa Barlak ve babası Nusrettin Barlak, tanıklar ve tarafların avukatları katıldı. İmran Kahya ifadesinde özetle; "Silah istem dışı olarak patladı. Emrah'ı öldürmek gibi bir kastım yoktu. Böyle bir niyetim olsa daha ilk hamlede vururdum." dedi. Maktül Emrah Barlak'ın babası Nusrettin Barlak ise "Sanıktan ve olay yerinde bulunan polislerin hepsinden şikâyetçiyim" dedi. Diğer tanıkları da dinleyen mahkeme heyeti, polis memuru

İmran Kahya'nın tahliye talebini reddederek duruşmayı erteledi. ("**Emrah'ı vuran polise tahliye yok**", <http://www.cnnturk.com>, 16.11.2012)

5- Bursa'da 12 Eylül darbesinin ardından 11 yıl tutuklu kalan ve 1988 yılında Bursa'daki cezaevinde işkence gördüğünü iddia eden 63 yaşındaki Sait Özdemir'in suç duyurusunun ardından, o dönemde cezaevinde görevli olan, aralarında şu anda İmralı Cezaevi'nin başgardiyanı Ş.Ü.'nün de bulunduğu 5 kişi hakkında 'işkence' suçundan 12 yıla kadar hapis cezası istemiyle açılan davanın ilk duruşması dün görüldü. Ş.Ü. işkence içeren herhangi bir davranışta bulunmadığını ve şikâyetçiyi de tanımadığını söyledi. Özdemir ise şunları anlattı: "Türkiye Öğretmenler Birliği üyesi olduğum için yüzlerce öğretmen gibi ben de gözaltına alındım. İlçe karakolunun kömürlüğünde 40 gün zincire bağlı olarak işkence gördüm. 11 yıl birçok cezaevine nakledildim. 1988 yazında Bursa H Tipi Cezaevi'nde arama bahanesiyle koğuşlardan bizi alıp, yarı çıplak ağustos güneşinin altında sabahdan akşama kadar havalandırmada tuttular. Hâlâ cildimdeki rahatsızlıklar devam ediyor. Bize işkence yaparken 'Bunların etkisini 20- 30 yıl sonra göreceksiniz.' dediler." Özdemir'in eşi Sündüz Özdemir ise "Görüşte çocuklarım babalarını tanıyamadılar. Eşim kötü muamele sonucu cilt kanseri rahatsızlığına yakalandı" dedi. ("**İmralı'nın Başgardiyanı işkence sanığı**", <http://www.radikal.com.tr>, 16.11.2012)

6- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Artvin'in Hopa İlçesi'nde geçen yıl düzenlediği miting öncesi ve sonrasında emekli öğretmen Metin Lokumcu'nun hayatını kaybettiği olayları protesto etmek için Rize'nin Pazar İlçesi'nde basın açıklaması yapan 22 kişi hakkında Pazar Asliye Ceza Mahkemesi'nde 1-3 yıl hapis istemiyle dava açıldı. ("**Hopa'nın yakınından geçen yanıyor!**", <http://www.radikal.com.tr>, 10.12.2012)

7- Kayseri'de cezaevi nakil aracının yanması ve beş mahkûmun ölmesine ilişkin olarak yalnızca araç sürücüsü Cafer Sarı ve araçta görevli iki jandarma subayı hakkında 'taksirle adam öldürmeye sebebiyet' iddiasıyla Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada sanık sürücü Cafer Sarı, 26 Kasım 2012'de alınan ifadesinde aynı marka araçtan Sincan Cezaevi'nde de bulunduğunu ve 'Ufuk' adlı sürücü arkadaşının kendisine anlattığına göre, durup dururken yandığını ve her zaman aynı sorundan şikâyet edildiğini savunmuştu. Bunun üzerine Mahkeme Sincan Cezaevi'ne talimatla "İddia doğru mu?" diye sordu. Gelen yanıtta Sincan, Ufuk adlı sürücülerinin ve aynı marka araçlarının olduğunu kabul ederken, yalnızca yangın iddiasını yalanladı. Duruşma 1 Nisan 2013 tarihine ertelendi. ("**Nakil davası: O araçların hepsi mi yanıyor?**", <http://www.radikal.com.tr>, 10.12.2012)

8- 'Hastanede polise dayak attıkları' öne sürülen görüntülerden 45 dakika önce Yenibosna 75. Yıl Polis Merkezi'nde polisler tarafından dövüldükleri ortaya çıkan Servet ve Kemal Karataş dün 'sanık' sıfatıyla ilk kez hâkim karşısına çıktı. Karataş kardeşler tarafından tartaklandığını iddia eden dört polisten ikisi de 'mağdur' sıfatıyla duruşmaya katıldı. Bu iki polisten Melikşah Alperen Dinç'in, karakol görüntülerinde dayak attıktan sonra 'eli incinen' polis olduğu anlaşıldı. Dinç'in karakoldaki olaydan sonra güven timinde görevlendirildiği ortaya çıktı. Bu arada dayaktan yalnızca üç gün sonra kardeşlere iki dava açılırken; aradan 4 ay geçtiği halde hiçbir polis için iddianame düzenlenmediği, hatta hiçbirinin şüpheli sıfatıyla ifadesinin alınmadığı belirlendi. Dava dosyasına göre ilk dava olaydan üç gün sonra 7 Ağustos'ta polise direndikleri iddiasıyla gözaltına alınıp karakolda dövülen 19 yaşındaki Kemal ve 23 yaşındaki Servet Karataş'a açıldı. Dört polisin şikâyetçi ve mağdur olarak anıldığı iddianamede; iki kardeş 'direnme ve hakaret' ile suçlanıyor. İki kardeşin şüpheli madde bulundurdukları iddiasıyla iki kez durduruldukları, ikinci arama öncesinde küfredip direndikleri, bir polise kafa atıldığı, diğerininse dövüldüğü ileri sürüldü. İkinci dava ise 8 Ağustos'ta açıldı. Savcı Ertuğrul Sarıyar'ın hazırladığı, hastanede polislerin dövülmesini konu alan iddianamede ise bu kez de Servet, Kemal, Cengiz ve Diyaettin Karataş 'polise direnme' ile suçlanıyor. (**Dayaktan sonra güven timine atandı**, <http://www.radikal.com.tr>, 12.12.2012)

9- Süleyman Cihan'ı 12 Eylül darbesinin ardından götürüldüğü "İkinci Şube'de işkenceyle öldüren ekiple ilgili yapılan suç duyurusunda, Cumhuriyet Başsavcivekili Ahmet Tayfun Balyemez, 13 Kasım 2012 tarihinde yetkisizlik kararı vererek dosyayı İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına gönderdi. Aynı kararda, Yüzbaşı Savaşeri ve Albay Aşken hakkında "kovuşturmaya yer yok" kararı vererek onların soruşturma evrakını Milli Savunma Bakanlığı'na gönderdi. Suç duyurusuna göre, Cihan'ı işkenceyle öldüren ekibin başında, şimdi Yenipazar Cezaevi'nde Susurluk davasından hükümlü bulunan Mehmet Açar vardı. Emniyet 2. Şube Müdürü Açar'ın yanı sıra şu isimlerin yargılanması istendi: Dönem İstanbul Emniyet 1. Şube Müdürü Tayyar Sever, o dönem polis memuru olan İbrahim Şahin, Bayram Kartal, Mehmet Yetiş, Sıkıyönetim Adli Müşaviri Kıdemli Hak. Albay Durmuş Akşen ve Sıkıyönetim Savcısı Hak. Yüzbaşı Erdoğan Savaşeri. Kadıköy Cihan'ın avukatı Avukat Ömer Kavili, bu karara itiraz etti. İtiraz dilekçesinde, olay yerinde inceleme yapılmadığı ve olayın ardından verilen çelişkili ifadelerin ortaya çıkarılmadığı ifade edildi. ("**Savcının Açar ve Şahin'i Soruşturmaya Yetkisi Yok mu?**", <http://bianet.org>, 18.12.2012)

10- Başkale'de, 29 Ağustos 1997'de Şükrü Talay adlı köylüyü döverek öldüren dört özel harekât polisi, Van 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde üçüncü kez 11'er yıl hapis ve meslekten men cezası aldı. Yargıtay ilk kararı, "Yeni kanuna göre lehte uyarlayın." diye, ikinci kararı "Bir de rapor alıp öyle değerlendirin." diye, üçüncü kararı da "Sanık avukatına haber vermemişsiniz." diye bozdu. Dört polis bu sayede, aradan geçen 15 yıl içinde bir gün olsun tutuklu kalmadığı gibi mesleklerine kesintisiz devam etti. 24 Aralık'ta, dördüncü kez görülmeye devam edilecek olan yargılama öncesinde Talay Ailesi'nin avukatı Nejdet Edemen, sanık polislerin davayı zamanaşımına düşürmek istediklerini belirtti. ("**Başkale utancı, 4. kez mahkeme salonunda**", <http://www.radikal.com.tr>, 24.12.2012)

11- Diyarbakır'da, 28 Mart 2006'da çıkan olaylarda başına gaz bombası fişegi isabet etmesi nedeniyle hayatını kaybeden 14 yaşındaki Mahsun Mızrak'ın ölümüyle ilgili davaya devam edildi. 3 polisin TCK'nın 81/1. maddesinde yer alan "Olası kast sonucu ölüme neden olmak" suçundan yargılandığı Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya, tutuksuz yargılanan polis memurları katılmadı. Duruşmada, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün mahkemeye gönderdiği yazı okundu. Yazıda, adli emanette kayıtlı 3 silahın "ihtiyaç duyulduğundan ve periyodik bakımlarının yapılması için" iadesi talep edildi. Mızrak ailesinin avukatı Barış Yavuz, emniyet müdürlüğünün talebinin reddine karar verilmesini talep etti. Cumhuriyet savcısı da Avukat Yavuz'un taleplerinin kabulünü istedi. Mahkeme heyeti, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün talebini gelecek duruşmada değerlendirmek üzere duruşmayı erteledi. ("**Mahsun Mızrak davası ertelendi**", <http://www.etha.com.tr>, 25.12.2012)

12- Diyarbakır'da cumartesi akşamı polisler tarafından vurularak öldürülen Özgür Arda'nın üzerinde silah olmadığı ve güvenlik güçleriyle çatışmadığı ileri sürüldü. Taraf gazetesine konuşan görgü tanığı Mehmet Yıldırım olayı şöyle anlattı: "Bir anda panzer geldi. İçinden üç sivil polis gelip bizden kimlik sordu. Özgür kafasını çevirip sırtını dönüp biraz ilerledi ve polisler arkasından sıktı. Ambulans geldiğinde de polisler, Özgür'ü yarım saat yerde beklettiler. Üzerinde kimlik yoktu. Silah da yoktu." Ailesini görmek için, kaldığı cezaevinden izinli çıkan Arda'nın ölümünden sorumlu iki polis ise hafta sonu "Adam öldürmeye tam teşebbüs" suçundan sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. ("**Arda'yı Vuran Polisler Serbest**", <http://bianet.org>, 26.12.2012)

13- Erzurum Tipi Ceza İnfaz Kurumu Çocuk Koğuşu'nda 5 yıl önce, Y. S. ve A. S.'ye banyoda ellerini

bağlayıp ağızlarına çarşaf tıkayarak tecavüz ettikleri iddiasıyla tutuksuz yargılanan 5 kişi, 3'ncü Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 12'şer yıl hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme E.D. ve S.Ç.'yi ayrıca Y.Ç.'ye yaptıkları cinsel istismar suçundan da 10'ar ay hapis cezasına çarptırdı. Verilen karar sonrası sanıklardan S.D. "Böyle adalet mi olur?" diyerek mahkeme heyetine hakaret küfür etti. Bunun üzerine tutanak tutuldu. Mahkeme heyeti, sanıkların hükümlerle birlikte tutuklanmasına karar verdi. ("**Cezaevi tuvaletinde tecavüz**", <http://www.milliyet.com.tr>, 28.12.2012)

14- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Hopa'daki mitingi sonrasında Metin Lokumcu'nun ölümüyle sonuçlanan olayın Ankara'daki protestosunda yaşananlarla ilgili başlatılan idari soruşturmada 172 polisin ifadesi alındı. Müfettişler, polislerden bazılarının "tanık", bazılarının ise "sanık" olarak ifadesini aldı. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Kılıçlar'ın talimatıyla görevlendirilen müfettişler, Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne giderek aylar süren inceleme yaptı. Müfettişler 30'a yakın şikâyetçinin ifadesini alırken, olaylarla ilgili görüntüleri ayrıntılı biçimde inceleyip kimliklerini belirledikleri polislerin ifadelerini aldı. Kamera görüntülerinin yanı sıra, eylemde görevli olan polis memur ve amirlerinin isimlerinin yer aldığı görev listelerini de inceleyen müfettişler, tam 172 polisin kimliğini tespit ederek ifadesine başvurdu. İfadesi alınan resmi ve sivil polisler arasında memur ve amirlerin yanı sıra emniyet müdürü rütbesinde olan polislerin de bulunduğu öğrenildi. Hazırlanan rapor, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gönderildi. ("**172 polise Hopa sorgusu**", <http://gundem.milliyet.com.tr>, 07.01.2013)

15- Hopa'da yaklaşık bir buçuk yıl önce Başbakan Erdoğan'ın mitingini protesto eden aralarında bir zihinsel özürü gencin de bulunduğu 51 yurttaşın yargılandığı ana davanın ilk duruşması, 14 Ocak'ta görülecek. Dava dosyasına giren polis kamerası kayıtlarından, polislerin taş atan gençlere taşla karşılık verdiği, ağza alınmayacak küfürler sarf ettiği ve üç gencin onlarca Robocop tarafından biber gazı, cop ve tekmelerle dövüldüğü anın görüntüleri çıktı. ("**Polis, göstericiye taş atıp küfreder mi?**", <http://www.radikal.com.tr>, 19.01.2013)

16- Batman'ın Kozluk İlçesi Gümüşgörgü Jandarma Karakolu'nda 24 Nisan 2011'de devre arkadaşı er Kıvanç Ağaoglu'nun tüfeğinden çıkan kurşunla ölen er Sevag Şahin Balıkçı'nın davasında olay yerinde 2 Haziran 2012 tarihinde Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı Olay Yeri İnceleme Şubesi'nde görevli Başçavuş Oktay Özdemir ve Uzman Çavuş Sedat Akgün'ün bilirkişi olarak hazırladıkları 36 sayfalık rapor, davanın görüldüğü Diyarbakır'daki 2'nci Hava Kuvvet Komutanlığı Askeri

Mahkemesi'ne sunuldu. Kamera görüntülerine yayın yasağı getirilen keşif çalışmasında ilk olarak sanık Kıvanç Ağaoglu tarafından yer gösterilerek olayın nasıl olduğu anlatıldı. Er Sevag Balıkçı'nın öldürülmesi olayının görgü tanıklarından Ömer Korkmaz da keşif çalışmasına katıldı. Keşif çalışmasında Sevag'ın vurulduğu silah ve boş kovanın olay yerinde muhafaza edilmesi gerekirken, karakola götürüldüğü ortaya çıktı. ("**Polis, göstericiye taş atıp küfreder mi?**", <http://www.radikal.com.tr>, 28.01.2013)

17- Radikal gazetesi tarafından ortaya çıkarılan ve 04.08.2013 günü Karataş Ailesi'nden Servet ve Kemal kardeşlerin gözaltına alınıp götürüldükleri Bahçelievler 75. Yıl Polis Merkezi'nde dövülmeleri, öyle ki karakola 112'nin çağrılarak ambulansla hastaneye götürüldükleri Kemal ve Servet'in yanı sıra ağabeyi Cengiz'in gözünde görme, Diyaettin'in kulağında ise duyma kaybı yaşandığı olay ile ilgili olarak İçişleri Bakanlığı, polisler hakkında idari soruşturma başlattı. Karataş kardeşler 8 Şubat'ta Polis Teftiş Kurulu İstanbul Bölge Başkanlığı'na davet edildi. Polis başmüfettişleri önceki gün Karataş Ailesi'nden dört kardeşin ifadelerini aldı. Karataş kardeşlerin anlatımına göre polis şiddeti, 4 Ağustos 2012 akşamından ertesi gün sabahın ilk saatlerine kadar devam etti. Soruşturma halen devam ediyor. ("**Dayak hastaneden sonra devam etti**", <http://www.radikal.com.tr>, 12.02.2013)

18- Diyarbakır'da, 28 Mart 2006'da çıkan olaylarda sekiz yaşındaki İsmail Erkek mermiyle, aynı yaştaki Enes Ata da başına gaz bombası kapsülü vurmaları sonucu ölmüştü. Ata'nın ölümüne ilişkin soruşturma altı buçuk yıl Diyarbakır Savcılığı'nın raflarında bekledi. Savcılık o tarihte Diyarbakır Emniyeti Özel Harekât Şubesi'nde görevli olup daha sonra Ankara'ya atanan Hayrettin Akar, Bilal Özkara ve Nuri Özgenç'i şüpheli bulup soruşturma izni için Diyarbakır Valiliği'ne başvurdu. Vali Toprak, 25 Temmuz 2012'de, soruşturma izni vermedi. Karar üzerine Diyarbakır Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz edildi. Mahkeme, 4 Aralık 2012'de, valiliğin kararını kaldırarak, üç polis hakkında soruşturma izni verdi. ("**Küçük Enes'e yakın mesafeden ateş edilmiş**", <http://www.radikal.com.tr>, 14.02.2013)

19- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Cem Aygün'ü öldürmekle suçlanan polislerden Olcay H. Hakkında takipsizlik kararı verirken Fatih Yılmaz hakkında iki yıl hapis cezası istedi. İddianamede, polisin yasal yetkisini kullandığı vurgulanırken şu ifadeler yer verildi: "Şüphelinin, TCK'nın 24/1. maddesinde düzenlenen 'kanun hükmünü yerine getirmeye ilişkin hukuka uygunluk nedeni sınırlarını taksirle aşmak suretiyle, 'ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerle sınırın kast olmaksızın

aşılması suretiyle adam öldürme' suçu işlendiği anlaşılmasıdır." Söz konusu ifadeleri değerlendiren Aygün Ailesi'nin avukatı Ertuğrul Cem Cihan, Cem Aygün'e iki kurşun isabet ettiğini, ikinci kurşunun öldürücü olduğunu, benzer davalardaki cezazırlık uygulamasının devam ettiğini söyledi. ("**Polistir Vurur, Savcı 2 Yıl İster**", <http://bianet.org>, 21.02.2013)

20- İstanbul Fatih'te Ahmet Koca'nın polislerce dövülmesine ilişkin soruşturma tamamlandı. İddianamede, 11 şüpheli polisin "işkence" suçundan 12'şer yıla kadar hapisle cezalandırılması istendi. Savcı Ekrem Aydın'ın hazırladığı iddianamede, polisler Adem Doğan, Muhammed Mustafa Gülcan, Atalay Erzurumlu, Mehmet Karakoyun, Seyit Ali Aktaş, Ali Yener, Can Ahmet Akgün, Ahmet Gülen, Fatih Kalabalık, Mustafa Altınok ve Ahmet Özdemir Türk Ceza Kanunu (TCK) 94/1 maddesi uyarınca işkence yapmakla suçlanıyor. 11 polisin ayrıca, TCK'nın 53/1-a-b maddesi uyarınca, "kamu görevinde istihdam edilmelelerinden" ve "seçme ve seçilme ehliyetinden ve diğer siyasi hakları kullanmaktan yoksun bırakılması" talep ediliyor. Koca'nın dövülmesini engellemeye çalışan tek polis olan Orhan Baysal hakkında da takipsizlik kararı verildi. ("**11 Polise 'İşkenceden' Toplam 132 Yıl Hapis İstendi**", <http://bianet.org>, 22.02.2013)

21- Sevag Balıkçı'nın 24 Nisan 2011'de zorunlu askerlik yaptığı Batman'ın Kozluk İlçesi Gümüşgörgü Jandarma Karakolu'nda Kıvanç Ağaoğlu'nun silahından çıkan kurşunla öldürülmesine ilişkin davanın 11. duruşması Diyarbakır 2. Hava Kuvvet Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde görüldü. Savcı Ağaoğlu'nun Balıkçı'yı kasten öldürdüğüne ilişkin emareye rastlanmadığını belirterek diğer sanık Astsubay Sadrettin Ersöz'ün 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılmasını istedi. Balıkçı ailesinin avukatı Cem Halavurt davada Ağaoğlu'nun Balıkçı'yı kasten öldürdüğüne dair deliller olduğuna inandıklarını söyledi. "Bu davada olayın henüz aydınlatılmadığını, tüm çelişkilerden uzak gerçeğin açığa çıkarılmadığını düşünüyoruz. Dosyadaki tüm tanık ifadeleri, raporlar ve sanık ifadeleri birbirleriyle uyumlu değildir." diyen Halavurt davada yalnızca tek bir komutanın olay günü nöbetçi olması sebebiyle yargıldığını, ancak ortada suç delillerini karartma ve suçu gizleme durumu olduğunu, bundan tüm komutanların sorumlu olduğunu söyledi. Esas hakkında mütalaanın verildiği davanın bir sonraki duruşması 26 Mart 2013 tarihinde yapılacak. ("**Halavurt: Kasten Öldürülmeye İlişkin Deliller Var**", <http://bianet.org>, 01.03.2013)

22- İstanbul Fatih'te yedi polis tarafından dövülen Ahmet Koca'ya açılan "görevi yaptırmamak için direnme ve hakaret" suçlamasıyla ve beş yıl hapis istemiyle açılan davanın ikinci duruşması dün İstanbul 30. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmaya, şikâyetçi polis memurları Ahmet Özdemir, Muhammed Mustafa Gülcan, Ahmet Gülen, Can Ahmet Akgün ve Seyit Ali Aktaş ile avukatları Hüseyin Kaya ve Koca ile avukatı Efkan Bolaç katıldı. Koca ilk savunmasında, "asıl polislerin kendisini dövdüğünü ve hakaret ettiğini, kendisinin direnmediğini" söyledi ve polisler hakkında şikâyetçi olduğunu, onlar hakkında işkence davası açıldığını hatırlattı. Polis Özdemir ise Koca'nın kendilerine direndiğini, hakaret ettiğini anlattı ve şikâyetçi olduğunu yineledi. Polisler Akgün ve Aktaş da "Koca'nın cezalandırılmasını istediklerini" ifade ettiler. Hâkim Ali Can Apaydın, beş polisin de müdahillik talebinin kabul edildiğini açıkladı ve polislerin yargılandığı İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde davanın dosyasının birleştirilmesi talebiyle mahkemeye yazı yazılmasına karar vererek bir sonraki duruşmanın 14 Mayıs 2013 tarihinde yapılmasına karar verdi. ("**Polis Hem Dövdü Hem Şikâyetçi**", <http://bianet.org>, 06.03.2013)

23- İstanbul Fatih'te Ahmet Koca adlı vatandaşı öldüresiye döven ve İstanbul Valiliği tarafından açığa alınan Adem Doğan, Mustafa Gülcan, Atalay Erzurumlu, Mehmet Karakoyun, Ali Aktaş, Ali Yener, Can Ahmet Akgün, Ahmet Gülen, Fatih Kalabalık, Mustafa Altınok ve Ahmet Özdemir adlı polis memurlarının Mustafa Gülcan hariç tümünün göreve iade edildiği belirlendi. ("**Dayakçı polisler dinlenmeden göreve geri dönmüşler**", <http://www.radikal.com.tr>, 07.03.2013)

24- Sendikacı Süleyman Yeter'in eşi Ayşe Yumlu Yeter'in, "Okuducu devlet görevlileri tarafından bilinçli olarak aranmıyor" şeklindeki başvurusu üzerine soruşturma açan İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, geçen yıl Haziran ayında iddiaları incelemesi için polis müfettişlerini görevlendirdi. Başmüfettiş Mustafa Köse, 22 Ekim 2012'de tamamlayıp savcılığa sunduğu raporda, "Olayda kusurlu birim ve personelin bulunmadığı" sonucuna vardı. Savcılık da 1 Şubat 2013'te kovuşturmaya yer olmadığına hükmetti. Fakat bu rapor, 14 yıldır yapılmayan birçok işlemin son bir yılda yapıldığını gösterdi. ("**Süleyman Yeter'in katilinin izi Londra'dan çıktı**", <http://www.radikal.com.tr>, 26.03.2013)

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE SUÇLARINA İLİŞKİN SONUÇLANAN DAVA ve SORUŞTIRMALAR

İşkence suçundan dava açılmasına veya savcılar tarafından işkence suçu kapsamında faillerin cezalandırılması yönünde mütalaalar verilmesine rağmen bu dönemde de faillere işkence suçu yerine örneğin “kasten adam yaralama” gibi diğer suçlardan ceza verilmesine devam edildi.

1- H.Ç. (32), 8 Temmuz 2008'de, saat 01.00 sıralarında garsonluk yaptığı Alaturka Bar'dan, yağma iddiasıyla gözaltına alınarak Taksim Polis Merkezi'ne götürüldü. Gözaltında, komiser Mehmet Kurt'un dayacağına maruz kaldı. Vücudu tanınmayacak bir hal alan H.Ç., Beyoğlu 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce serbest bırakıldı. Mahkeme yargıcının da suç duyurusu üzerine, polis hakkında, Beyoğlu Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, 22 Aralık 2008'de, TCK'nin 94/1. maddesi uyarınca “işkence yapmak” tan dava açıldı. İstanbul 20. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada sanık Polis memuru Mehmet Kurt, “kasten yaralama” suçundan 2 yıl 2 ay 7 gün hapis cezasına mahkûm edildi. Müşteki H.Ç. nin avukatı Fazıl Ahmet Tamer, karara itiraz edecek. (**“İşkence değil dayakmış!”**, <http://cumhuriyet.com.tr>, 14.11.2012)

2- Ankara Ovacık'ta 1 Eylül 2006'da, uygulama yapan Yunus ekiplerinin “dur” ihtarına uymayarak kaçan araçta bulunan Aykut Sarıpoynra'nın (16), polis memuru Hakkâri Ziya Süre'nin silahından çıkan kurşunlarla hayatını kaybetmesine ilişkin dava sona erdi. Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya tutuksuz sanık Hakkâri Ziya Süre ve avukatı ile maktulün yakınları ve avukatları Mustafa Kale katıldı. Mahkeme “Kasten yaralama sonucu ölüm” suçundan sanık Süre'e önce 13 yıl hapis cezası verdi sonra takdir hakkını kullanarak bu cezayı 10 yıla 10 aya indirdi. Mahkeme, ayrıca sanığa yurt dışına çıkış yasağı getirdi. (**“Dur ihtarlı ölüme 10 yıl hapis cezası”**, <http://www.cnnturk.com>, 03.12.2012)

3- Antalya'da, Çağdaş Gemik adlı genci 27 Ekim 2008'de ateş ederek öldüren polis memuru hakkında açılan dava sonucunda Antalya 3. Ağır Ceza Mahkemesi, 20 Ağustos 2009'da polis Ergin'i TCK'nin 81/1. maddesine göre ‘kasten adam öldürme’ iddiasıyla 16 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırmıştı. ‘Mırcırlı savunma’ için mahkeme, “Bu da sanığın kendisini cezai sorumluluktan kurtarmaya yönelik olan, genelde görevlilerin klasik bir

biçimde savundukları ‘ayağım kaydı yere düştüm.’ şeklindeki savunması olarak değerlendirilmiştir.” denilmişti. Bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1. Ceza Dairesi, “hayati bölgeler hedef alınarak ateş edildiğini gösteren yeterli kanıt bulunmadığı” gerekçesiyle ve TCK'nin ‘ağırlaştırılmış kasten yaralama’ suçunu düzenleyen 87/4. maddesi gereğince 12 yıldan 16 yıl arasında hapis verilmesi gerektiğini savunarak, 30 Kasım 2010'da kararı bozdu. 3. Ağır Ceza Mahkemesi, 19 Nisan 2011'deki duruşmada, daha önce verdiği kararında direndi. Dosya, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gitti. Kurul, 5 Haziran 2012'de, Ergin'in “öldürme kastı ile hareket etmediği, ağırlaştırılmış yaralama suçu” kapsamına girdiği sonucuna vardı. 3. Ağır Ceza Mahkemesi de dün davayı üçüncü kez karara bağladı. Mahkeme, TCK'nin 87/4. maddesine göre, ‘ağırlaştırılmış yaralama’ suçundan 10 yıl hapis cezasına çarptırdı ve Ergin'i tahliye etti. (**“Türkiye, bir 'Sıfır Tolerans' dersinden daha kaldı”**, <http://www.radikal.com.tr>, 06.12.2012)

4- Fatih'te, hamile yakınına doktora götürürken çevirime yapan polislerle tartışan Ahmet Koca'nın sokak ortasında acımasızca dövülmesiyle ilgili idari soruşturma tamamlandı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Disiplin Kurulu, 4 polise 16 ay kıdem tenzili cezası verdi, 4 polisi suçsuz buldu. Kurul, kıdem tenzili cezası alan memurlardan 1'inin ihraç edilmesi yönünde karar aldı. İhracı istenen memurun açığa alınma durumu devam ederken, diğerlerinin görev yerleri değiştirildi, bazıları il dışına tayin edildi. (**“Dayakçı polisler idari ayar”**, <http://www.hurriyet.com.tr>, 11.12.2012)

5- Pozantı Cezaevi'nden Sincan Cezaevi'ne nakledilen çocukların işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları yönündeki Ankara Barosu Çocuk Hakları Merkezi Yönetiminin 4 infaz koruma memuru hakkında yaptığı suç duyurusu üzerine Sincan Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturmada yeterli delil elde edilmemesi ve “mağdurların büyük çoğunluğunun da şikâyetçi olmaması” sebebiyle şüpheli infaz koruma memurları hakkında dava açılmasına yer olmadığına karar verdi. Takipsizlik kararında çocukların konulduğu iddia edilen “yumuşak oda” uygulamasıyla ilgili olarak şu değerlendirme yapıldı: “Kurum güvenliği ile ilgili kurallara uymamaları sebebiyle iddia edildiği gibi bir ya da iki gün süreyle değil, bir ile iki saat civarında kendilerine başkalarına ve kamu eşyalarına zarar vermelerini önlemek ve sakinleşmelerini sağlamak amacıyla yalıtımlı odaya alındıkları bu sırada kendilerine orantısız güç kullanılmamış, fena muamelede bulunulmamıştır.” Takipsizlik kararın-

da, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun 3 Nisan 2012 tarihinde incelemelerde bulunduğu ve çocukların bir şikâyetinde bulunmadığı da belirtilerek "kamu davası açmaya yetecek yeterlilikte delil elde edilmediği" ifade edildi. ("**Yumuşak oda'ya takipsizlik**", <http://www.radikal.com.tr>, 12.12.2012)

6- Avukat Malik Zengin ve arkadaşı Damla Taş'ın içinde bulunduğu araç, 2 Nisan 2009'da, Kadıköy'de içinde polislerin olduğu aracı U dönüşü yaparken sıkıştığında iki grup arasında tartışma çıktı. Polislerin hazırladığı tutanakta; Zengin'in bir görevliye vurduğu, tehdit ettiği, "Siz kimsiniz beni alıyorsunuz!" diye direndiği, bunun üzerine zor kullanılarak kelepçe takıldığı iddia edildi. Zengin'e 'hakaret ve memura direnme' iddiasıyla dava açıldı. Zengin de polislerden şikâyetçi oldu. Polisler hakkında 'zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması, kasten yaralama ve hakaret'ten dava açıldı. İki dava Kadıköy 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde birleştirildi. Altı polis, 'nüfuzunu kötü kullanarak kasten yaralama' suçundan 15'er ay hapis cezasına çarptırıldı. Tekrar suç işlemekten çekinecekleri yönünde kanaat oluşmadığından cezayı ertelemeyen 1. Asliye Ceza Mahkemesi Hâkimi Ziyaeddin Mümtaz, cezaları bitene kadar altı polisi memuriyetten, seçme ve seçilme ile velayet hakkından men etti. ("**Dayakçı polise 'men' cezası**", <http://www.radikal.com.tr>, 14.12.2012)

7- Avcılar'da 21 yaşındaki üniversitesi öğrencisi Güney Tuna'nın dövülmesiyle ilgili davada, Muhammet Bağcı ve Samet Durmaz isimli iki polis "ağırlaştırılmış işkence yapmaktan" suçlu bulundu ve 6'şar yıl 8'er ay hapis cezası aldılar. Tuna'ya "sağlam olduğu" yönünde rapor veren Doktor Engin Ertan'a "görevi ihmalinden" verilen 2 ay 15 günlük hapis cezasının ise ertelendi. Üye hâkimlerden biri, iki polisin alt sınıra yakın ceza almasına muhalefet şerhi koyarak, yargılandıkları maddenin 15 yıla kadar hapis öngördüğünü, cezalarının artırılması gerektiğini belirtti. Diğer üye hâkim de sanıklardan Fatih Fidan'ın "nitelikli işkence suçundan beraat etmesi" kararına muhalefet ettiğini açıkladı. ("**Polislere 'Sokakta İşkenceden' Toplam 13 Yıl 4 Ay Hapis**", <http://bianet.org>, 20.12.2012)

8- Polis memurları Cihan Saraç, Osman Tozan, Recep Koç, Emre Hakim Çavuş ve Habip Karadelioğlu'nun, 5 Mart 2009'da Beyoğlu Ömer Avni Mahallesi'nde bekleyen SP üyesi Ufuk Özgün Erhan, İbrahim Doruk Balkan ve Ufuk Göllü'ye kimlik sorması üzerine yaşanan tartışmanın kavgaya dönüşmesi sonucunda Ufuk Göllü'nün burnu, Ufuk Özgün Erhan'ın da sol bileği kırılırken, İbrahim Doruk Balkan ise hafif yaralanmıştı. Yaşanan bu olay üzerine dönemin Beyoğlu Cumhuriyet Başsavcılığı'nca hazırlanan iddianame ile

polislerin "zor kullanma sınırını aşmış, işkenceye varacak şekilde kasten yaralama eylemini gerçekleştirdikleri, kelepçeledikten sonra biber gazı sıkarak kasten yaralama eylemine devam ettikleri ve bu eylemin polis aracında da sürdürüldüğü" iddiasıyla mağdur İbrahim Doruk Balkan'a yönelik "işkence" suçundan 4,5 yıl ile 18 yıl, mağdurlar Ufuk Göllü ve Ufuk Özgün Erhan'a yönelik de ikişer kez "ağırlaştırılmış işkence" suçundan 16 yıl ile 30 yıl olmak üzere toplam 20,5 yıl ile 48 yıl arasında değişen hapisle cezalandırılması istemiyle açılan davada karar verildi. İstanbul 20. Ağır Ceza Mahkemesi; "polis memuru sanıklar Cihan Saraç, Osman Tozan, Recep Koç, Emre Hakim Çavuş ve Habip Karadelioğlu hakkında "işkence" suçundan dava açıldığını hatırlatarak, olayın oluş şekline göre sanıkların kanunun hükmünü yerine getirdiklerinin ve yetkili bir merciden verilen, yerine getirilmesi de görev gereği zorunlu olan emri uyguladıklarının anlaşıldığını, bu gerekçelerle sanıkların ayrı ayrı beraatlerine" karar verdi. ("**İşkence iddiasıyla yargılanan polislere beraat**", <http://www.radikal.com.tr>, 21.12.2012)

9- Kadıköy Belediye binası ile adliye arasındaki cadde üzerinde polis aracının avukatın arabasının aynasına çarpıp kaçmaları üzerine avukat sürücü selektör yapmış, bu işareti ayndan gören polisler yolu keserek avukat sürücünün ellerini arkadan kelepçelemişti. Ekip aracında görüldüğü şiddette kolu çıkan avukata polise hakaret ve direnme suçlarından dava açıldı. Kadıköy Kaymakamı, avukatın şikâyeti hakkında ise "polisler görevini yapmıştır o nedenle yargılanmalarına izin vermiyorum." dedi. İdare mahkemesine yapılan itiraz üzerine polisler hakkında iddianame hazırlandı. Çağdaş Hukukçular Derneği'nden Ömer Kavili'nin avukatlığını yaptığı davaya İstanbul Barosu da müdahil oldu. Mahkeme, sanık altı polisin toplam 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmalarına, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yer olmadığına, bu cezanın paraya çevirme sınırı içinde ise de paraya çevirmeye yer olmadığına, bu cezanın erteleme sınırı içinde ise de ertelemeye yer olmadığına, sanıkların bu ceza süresi kadar meslekten yasaklanmalarına karar verdi. ("**Polis Şiddetine 15 Ay Ceza**", <http://bianet.org>, 24.12.2012)

10- 3 Eylül 2008'de o dönem Beşiktaş Adliyesi'nde olan İstanbul 13. Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın bitiminde sanıklar ring araçlarına götürülürken jandarmadan su istediler. Jandarma tutuklu sanıklara su vermeyip zorla ring aracına bindirmeye çalışınca sanıklar da tepki gösterdi. Bunun üzerine jandarma 20 kadar sanığa saldırdı. Avukatları Taylan Tanay, Oya Aslan ve Nazan Yaman müvekkillerinin dövülmesini engellemeye çalıştı. Avukatlar, müvekkillerini döven jandarmalar hakkında suç duyurusunda bulundu. Sanıkların

darpedildiği doktor raporlarıyla da kanıtlandı. Ancak savcılık olayla ilgili "kovuşturmaya yer yok." kararı verdi. Olay günü jandarmanın avukatlar aleyhine tuttuğu tutanak ise işleme konuldu. Bunun üzerine üç avukat hakkında "jandarmaya mukavemet göstermek ve hakaret etmekten" dava açıldı. İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen karar duruşmasında Müvekkillerinin jandarmaca dövülmesini engelleyen üç avukata "jandarmaya mukavemet ve hakarettten" toplam 3 yıl 6 ay 34 gün hapis cezası verildi. ("**Dövene Değil, Engelleylene Ceza**", <http://bianet.org>, 25.12.2012)

11- İstanbul'da yaşıyan Turgut Aydoğan, 20 yaşında basıp askerlik için çağırıldığında babasının "Oğlum uyuşturucu madde bağımlısıdır." demesine ve itiraz etmesine rağmen biri polisle gidilen iki kontrolden, "Askere elverişlidir" raporu çıkınca teslim oldu. Aydoğan, 12 gün sonra jiletle boynunu kesip intihara kalkıştı. Uyuşturucu bağımlılığı bilindiği halde terhis edilmedi. Edilmediği gibi komutanı, önce tekmeledi, sonra ceza diye jiletle kaşlarını kestirdi. Askerlikteki 45. gününde, 15 Temmuz 2010'da, sabah mıntıka temizliğine çıkan askerler Turgut'u bir ağacın dalında asılı halde buldu. Ceza soruşturması takipsizlikle biterken, idare mahkemesi Milli Savunma Bakanlığı'ny kusurlu buldu. 20 yaşındaki oğul için babaya 8 bin 800 TL, anneye de 9 bin 300 TL maddi, "oluşan elem ve üzüntü karşısında" ise 3 biner TL manevi tazminat ödenmesine hükmedildi. Buna karşılık mahkeme, MSB'nin 7 bin 772 TL tutan avukatlık harcamasını aileden kesti. Baba Mehmet Aydoğan da ikaz ettiği halde oğlunun askere alındığını belirterek, "7 Haziran'da teslim ettim, 16 Temmuz'da cenazesini aldım. Ben hastanede söyledim, 'Çocuk hastadır, göndermeyin, yatırın' dedim. Fakat gönderdiler. İlk intihardan sonra beni arayıp 'Bana baskı yapıyorlar' dedi. Şahitleri de var. Başkaları mı, kendisi mi astı, bilemiyorum. Bu parayı kabul etmiyorum" dedi. ("**Bu intihar göre göre geldi**", <http://www.radikal.com.tr>, 15.01.2013)

12- Beş yıl önce, polisle rüşvet vermek istediği ve alkollü olduğuna dair tutanağı imzalamadığı iddiasıyla gözaltına alınan işadamı Sezai Yakar'ı karakolda darpedmek suçlamasıyla İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 7 polisin yargılandığı davada karar

çıkıttı. Yakar'ın burnunu ve kolunu kıran 7 polise, 'kasten yaralama' suçundan verilen 14 aylık hapis cezası, "Sanık polislerin gelecekleri üzerindeki olası etki ve iyi halleri" nedeniyle 11 ay 20 güne indirildi ve bu ceza da ertelendi. Bu davada ceza alan Taksim Polis Merkezi Amiri Ergün Işıldar 10 Ağustos 2007'de Batmanlı Mehmet Nezir Çirik'in dalağı patlayacak şekilde dövülmesi olayında da sanıklar arasında yer alıyor. Çirik, amir Ergün Işıldar'ı emir veren olarak teşhis etmişti. İstanbul 20. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada Savcı Osman Çakır, esas hakkındaki ilk mütalaasında, Işıldar'ın da aralarında olduğu 7 sanık için 'kasten yaralama' iddiasıyla 8 yıldan az olmamak kaydıyla 10 yıla kadar hapis cezası istedi. Halen karar bekleniyor. ("**Burun ve kol kıran polislere 11 ay ceza**", <http://www.radikal.com.tr>, 01.03.2013)

13- Polisin dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle 30 Ağustos 2012'de Ankara Keçiören'de sırtından üç kurşunla vurularak öldürülen 22 yaşındaki Cem Aygün'ün olayı protesto eden altı ablasına toplam 54 bin lira para cezası verildi. Ankara 8. Ağır Ceza Mahkemesi hükmü ertelenmezken, sanıkların parayı ödememeleri durumunda 90 gün hapis yatmalarına karar verildi. Aygün Ailesi'nin avukatı Ertuğrul Cem Cihan, olaya ilişkin bilirkişi raporuna dikkat çekerek, kayıtlarda herhangi bir ses kaydı olmadığını, sadece oradaki görevli diğer polislerin tanık ifadelerine dayanılarak böyle bir ceza verildiğini söyledi. ("**Polis'in Vurduğu Aygün'ün Ailesine 54 bin Lira Ceza**", <http://bianet.org>, 15.03.2013)

14- Batman'ın Kozluk İlçesi Gümüşgörgü Jandarma Karakolu'nda 24 Nisan 2011 günü meydana gelen olayda er Kıvanç Ağaoğlu'nun tüfeğinden çıkan kurşunla devre arkadaşı er Sevag Şahin Balıkçı'nın ölümüyle ilgili davaya, Diyarbakır 2'nci Hava Kuvvet Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde devam edildi. Askeri Mahkeme, tutuksuz yargılanan Kıvanç Ağaoğlu'nu, Sevag Şahin Balıkçı'nın ölümüne neden olduğu gerekçesiyle 4 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına mahkûm etti. Aynı davada tutuksuz yargılanan Astsubay Sadrettin Ersöz'e ise görevi ihmalden verilen 5 ay hapis cezası ertelendi. ("**Er Sevag Balıkçı davasında karar**", <http://gundem.milliyet.com.tr>, 26.03.2013)

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE SUÇLARINA İLİŞKİN

YARGITAY ve DANIŞTAY KARARLARI

1- Emrah Gezer'in öldürüldüğü ve kamuoyunda 'Kürtçe şarkı cinayeti' olarak bilinen, Özel Harekâtçı polis memuru Serkan Akbulut'un 'adam öldürme', Sinem Uludağ'ın ise 'adam öldürmeye azmettirme' suçundan açılan davada Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesi, polis Serkan Akbulut'a 19 yıl 5 ay hapis cezası verirken Sinem

Uludağ'ı ise beraat ettirmişti. Kararın temyiz edilmesi üzerine dosya Yargıtay Başsavcılığı'na gönderildi. Başsavcılık dava dosyasına ilişkin tebliğnamesini tamamlayarak kararın onanmasını istedi. (**"Kürtçe şarkı davasında onama"**, <http://www.radikal.com.tr>, 30.11.2012)

Caydırıcılık açısından özellikle işkence suçu kapsamında ödenen tazminatlar için kamu görevlilerine rücu mekanizması daha etkin ve yaygın olarak uygulanmalı, hükümet tarafından gerekli yasal düzenlemeler ve tedbirler biran önce alınmalıdır.

1- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM,) 19 Aralık 2000'de, Bayrampaşa Cezaevi'ndeki açlık grevini sona erdirmek için polisleri düzenlediği "Hayata Dönüş" operasyonları ile ilgili ortak şikâyet başvurusunda, polislerin açlık grevlerini sona erdirmek için düzenlediği operasyonlarda "orantısız güç kullandığı" tespit ederek Türkiye'yi haksız buldu. AİHM, F Tipi cezaevlerini protesto etmek için düzenlenen açlık grevine katılan ve polis operasyonu sırasında yaralanan Erol Arıkan, Hacer Arıkan, Turhan Tarakçı ve Dinçer Otluçimen'in yaptıkları ortak başvuruda, "Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesini ihlal ettiğine" hükmetti. AİHM, Türkiye'nin, Erol Arıkan, Dinçer Otluçimen ve Turhan Tarakçı'ya 15'er bin, Hacer Arıkan'a 20 bin ve dört başvuru sahibine mahkeme masrafı olarak 4 bin avro ödemesini kararlaştırdı. ("AİHM: 'Hayata Dönüş' operasyonlarında Türkiye suçlu", <http://www.radikal.com.tr>, 20.11.2012)

2- 28 Mart 2004'te yapılan yerel seçimlerde Diyarbakır'da Demokratik Halk Partisi (DEHAP) üyeleri polisleri oy pusulalarını çalmakla suçlayarak, durumu protesto etti. Sosyal Demokrat Halkçı Parti adına sandık görevlisi olarak çalışan Mehmet Hida Gülaydın da gösteri sırasında çıkan olaylarda polis ile eylemciler arasında kaldı. Gülaydın polis tarafından dövüldü, bilincini kaybedince Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Hastane raporuna göre, Gülaydın'ın göğüs ve baş üst kısmında

ödem, kaburgasında kırık, sol elinde kırık oluşmuştu. Diyarbakır Adli Tıp Kurumu da bu raporu doğrulayan ikinci bir rapor hazırladı. Gülaydın, 21 Eylül 2004'te polisler hakkında savcılığa şikayette bulundu. Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı 19 Kasım'da Gülaydın'ın ifadesini aldı. 23 Temmuz 2007'de avukatının ikinci başvurusu üzerine bilgi veren Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı, soruşturmanın devam ettiğini açıkladı. Savcılık, 16 Mart 2012'de polisler hakkında "zamanaşımı nedeniyle" takipsizlik kararı verdi. Gülaydın'ın takipsizlik kararına yaptığı itiraz da Siverek Ağır Ceza Mahkemesi'nce 25 Haziran 2012'de reddedildi. Bu arada, "orantısız güç uygulamakla" suçlanan 22 polis hakkındaki disiplin soruşturmasında da "somut delil bulunmadığına ve olaylardan sorumlu tutulamayacaklarına" karar verildi. Gülaydın soruşturmanın gecikmesi üzerine, 2 Temmuz 2009'da AİHM'e başvurdu. AİHM, 12 Şubat'ta verdiği kararla Türkiye'yi suçlu buldu. Kararda, "bir kişinin özgürlüğünden yoksun kaldığı veya daha genel olarak güvenlik güçleriyle karşı karşıya kaldığı durumlarda, fiziksel güç kullanılmasının insanlık onuruna karşı bir saldırı olduğu" belirtildi: "Diyarbakır Adli Tıp Grup Başkanlığı tarafından da onaylanan tıbbi rapor ve olayın koşulları dikkate alındığında, kullanılan güç aşırı ve yersizdir. Bu güç kullanımı, devletin sorumluluğunu taşıdığı ve insanlık dışı bir muamele olarak değerlendirilmesi gereken nitelikte ve başvurana tartışmasız bir şekilde acı veren bir yaralanma ortaya çıkarmıştır. Kararda ayrıca cezasızlık olgusuna da dikkat çekilerek, soruşturmanın yürütülmesinde gerektiği gibi hızlı davranılmadığını ve özen gösterilmediği ifade edildi ve bu şekilde Gülaydın'a şiddet uygulayan polisler tam bir dokunulmazlık kazandırıldığı belirtildi. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) işkence yasağını düzenleyen 3. maddesine göre suçlu bulunan Türkiye, Gülaydın'a 15 bin Euro manevi tazminat, 500 Euro da masraf tutarını ödeyecek. ("AİHM'den Yine İşkence Cezası", <http://bianet.org>, 27.02.2013)

DUYURU

1- Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) hapisanelerdeki engellilerin, LGBT'lerin, yabancı uyrukluların ve yaşlı mahpusların ihtiyaçlarına odaklanan bir proje başlattı. CİSST'ten Mustafa Eren Özel İhtiyaçları Bulunan Mahpuslar projesi hakkında bilgi verdi. Eren bu projeye Türkiye'deki hapisanelerde görünmeyen grupları görünür kılmaya, sorunlarını ve çözüm önerilerini ortaya çıkarmaya çalıştıklarını anlattı. "Projenin odağında Birleşmiş Milletlerin yayımladığı özel ihtiyaçları olan mahpuslara ilişkin el kitabı var. Bu kitabın çevirisini yaptık. Şubat ayı içinde ilgili sivil toplum kuruluşlarına (STK) dağıtacağız." Projenin bu kitapta da geçen özel gruplardan dördünü ele aldığını anlatan Eren, çalışma esnasında devletin bu gruplara; engelliler, LGBT'ler, yabancı uyruklular ve yaşlı mahpuslara dair özel bir yaklaşımı olmadığını gördüklerini, kendilerinin yapmaya çalıştıklarının da bu mahpusların özel ihtiyaçlarını ortaya koymak ve devletten buna yönelik politikalar talep etmek olduğunu ifade etti. Eren projenin sonunda hukuki, mimari, sağlık veya başka bir şekilde düzenlemeler yapılmasını devlet-

ten talep edeceklerini de vurguladı. "Projenin sonunda her gruba dair ayrı bir rapor hazırlanacak ve bu doğrultuda yapılması gereken düzenlemeler Adalet Bakanlığı'na sunulacak." ("**CİSST'TEN MUSTAFA EREN, Özel İhtiyaçları Olan Mahpuslar için Politika Üretilmesi Gerek**", <http://bianet.org>, 30.01.2013)

2- Türkiye hapisanelerinde bulunan ve Türkiye vatandaşı olmayanların mahpusların durumunu anlatmak için "Hapiste Yabancı" isimli bir internet sitesi kuruldu. Site, Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'nin (CİSST) Kasım 2012'de başlattığı Özel İhtiyaçları Olan Mahpuslar Projesi kapsamında hayata geçti. Sitenin amacı, bu mahpusların durumlarını, kendilerine özgü ihtiyaçlarını, sorunlarını ve çözüm önerilerini ortaya koyabilmek, bu konuda bir farkındalık oluşturmak ve konuya ilgili sivil toplum örgütleriyle yabancı mahpuslar arasında bir iletişim ağı oluşturabilmek olarak tanımlanıyor. ("**Hapiste Yabancı Olmak**", <http://bianet.org>, 01.03.2013)

AÇIKLANAN RAPORLAR

1- İnsan Hakları Derneği (İHD) ile Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın (TİHV) ortak hazırladığı "2012 Yılı İnsan Hakları İhlalleri Raporu" açıklandı. Rapor, işkence ve yaşam hakkı ihlallerinde cezasızlığa da dikkat çekilerek cezasızlık kültürü ile mücadele edilmediği süreçte işkence ve kötü muamele iddialarında bir azalma beklenmemeli denildi. Adalet Bakanlığı'nın yayınladığı adli istatistiklere göre, 2009'da işkence ve eziyet suçlarında

707 kişi sanık olarak yargılanırken, bu rakam 2010'da 755, 2011'de 800 oldu. Buna karşın kolluk kuvvetlerine mukavemet diye adlandırdığımız TCK 265. maddeden 2009'da 22 bin 195 vatandaşa dava açılırken, bu rakam 2010'da 25 bin 497'ye, 2011'de ise 27 bin 753'e çıktı. 2012'de işkence ve kötü muamele iddiası toplam 2 bin 571 oldu. ("**Dövene Değil, 'Mukavemet Edene' Dava Açılıyor**", <http://bianet.org>, 26.03.2013)

Avrupa Komisyonu

AÇIK
TOPLUM
VAKFI

Bu Proje Avrupa Komisyonu ve Açık Toplum Vakfı tarafından desteklenmektedir.